

قانون کارشناسان رسمی دادگستری (مصوب ۱۳۸۱/۰۱/۲۸)

ماده ۱ — کانون‌های کارشناسان رسمی دادگستری در مراکز استانها که مطابق این قانون تشکیل می‌گردند به عنوان «کانون استان» شناخته می‌شوند و دارای شخصیت حقوقی مستقل غیردولتی، غیرانتفاعی و غیر سیاسی می‌باشند.

ماده ۲ — کانون استان در مراکز استانها با وجود حداقل سی نفر کارشناس رسمی مقیم تشکیل می‌گردد و تا وقتی که در مرکز استانی کانون مستقل تشکیل نگردیده است، کارشناسان رسمی آن استان عضو نزدیک‌ترین کانون به آن استان خواهند بود.

۱- کانون‌های کارشناسان رسمی دادگستری به عنوان چه نوع نهادی شناخته می‌شوند؟

الف) نهادی دولتی با هدف کسب درآمد

ب) نهادی غیرانتفاعی، غیرسیاسی و با شخصیت حقوقی مستقل

ج) نهادی عمومی با اختیارات سیاسی

د) نهادی وابسته به وزارت دادگستری

پاسخ صحیح: ب

۲- حداقل تعداد کارشناسان رسمی برای تشکیل کانون استان در مراکز استانها چقدر است؟

الف) بیست نفر

ب) سی نفر

ج) چهل نفر

د) پنجاه نفر

پاسخ صحیح: ب

۳- اگر در مرکز استانی کانون مستقلی تشکیل نشده باشد، کارشناسان رسمی آن استان به کدام کانون تعلق خواهند داشت؟

الف) به کانون مستقل مربوط به خود استان

ب) به نزدیک‌ترین کانون به آن استان

(ج) به هیچ قانونی تعلق ندارند

(د) به قانون‌های موجود در استان‌های همجوار

پاسخ صحیح: ب

ماده ۳ - شورای عالی کارشناسان متشکل از هیجده نفر عضو به انتخاب کارشناسان کل کشور به تناسب تعداد کارشناسان عضو هر کانون در تهران تشکیل می‌گردد. اعضای شورای عالی کارشناسان باید دارای شرایط موضوع ماده (۱۵) این قانون باشند و نحوه انتخاب آنان براساس آیین‌نامه این قانون خواهد بود.

تبصره ۱ - مدت عضویت در شورای عالی کارشناسان چهارسال می‌باشد و انتخاب مجدد برای یک دوره دیگر بلامانع است.

تبصره ۲ - منتخبین موضوع این ماده از بین خود یک نفر به‌عنوان رئیس، یک نفر نایب رئیس، یک نفر خزانه‌دار، یک نفر کارپرداز، دو نفر منشی و دو نفر بازرس با اکثریت آراء انتخاب می‌نمایند. شورای مذکور تا انتخاب اعضای جدید کماکان عهده‌دار وظائف مقرر می‌باشند.

۱- شورای عالی کارشناسان چگونه تشکیل می‌شود و اعضای آن از چه کسانی انتخاب می‌شوند؟

الف) به صورت خودکار از میان تمامی کارشناسان

ب) به انتخاب کارشناسان کل کشور به تناسب تعداد کارشناسان هر کانون در تهران

ج) به انتخاب نمایندگان وزارت دادگستری

د) به انتخاب عمومی کارشناسان و وکلا

پاسخ صحیح: ب

۲- مدت عضویت در شورای عالی کارشناسان چقدر است و آیا امکان انتخاب مجدد وجود دارد؟

الف) دو سال و امکان انتخاب مجدد وجود ندارد

ب) چهار سال و انتخاب مجدد برای یک دوره دیگر بلامانع است

ج) پنج سال و انتخاب مجدد با تایید وزارت دادگستری

د) سه سال و فقط یک بار می‌توان انتخاب مجدد شد

پاسخ صحیح: ب

۳- چگونه اعضای شورای عالی کارشناسان مسئولیت‌های داخلی خود را تقسیم می‌کنند؟

الف) به صورت تصادفی و بر اساس توافق

ب) با انتخاب یک نفر به عنوان رئیس و سایر اعضا به صورت خودکار

ج) با اکثریت آراء از میان خود یک نفر به عنوان رئیس، یک نفر نایب رئیس، یک نفر خزانه‌دار، یک نفر کارپرداز، دو نفر منشی و دو نفر بازرس انتخاب می‌نمایند

د) اعضا بدون انتخاب، به صورت خودکار مسئولیت‌ها را بر عهده می‌گیرند

پاسخ صحیح: ج

ماده ۴ - اهداف هر کانون به شرح زیر است :

الف - ایجاد زمینه لازم برای تشکل و جذب نیروهای متخصص و متعهد به منظور ارائه خدمات کارشناسی و تلاش در جهت تأمین و تعمیم عدالت در امور مربوطه.

ب - فراهم آوردن موجبات تعالی علمی و تجربی کارشناسان عضو.

ج - تنظیم و اداره امور کارشناسان عضو در کارهای مربوط به کارشناسی در حدود مقررات.

د - نظارت مستمر بر نحوه عمل و رفتار کارشناسان عضو جهت حصول اطمینان از حسن جریان امور کارشناسی.

هـ - ایجاد ارتباط و مبادله اطلاعات تخصصی و فنی بین کارشناسان عضو از طریق شورای عالی کارشناسان با مؤسسات مشابه در سایر کشورها با رعایت مقررات موضوعه.

۱-هدف اصلی کانون‌ها در راستای ارائه خدمات کارشناسی چیست؟

الف) جذب نیروهای غیروارسته برای انجام امور کارشناسی

ب) ایجاد زمینه لازم برای تشکل و جذب نیروهای متخصص و متعهد

ج) افزایش تعداد کارشناسان غیررسمی

د) تمرکز بر امور اجرایی و اداری کارشناسان

پاسخ صحیح: ب

۲- کدام یک از اهداف زیر به ارتقاء علمی و تجربی کارشناسان عضو مربوط می‌شود؟

الف) نظارت مستمر بر نحوه عمل و رفتار کارشناسان

ب) فراهم آوردن موجبات تعالی علمی و تجربی کارشناسان عضو

ج) ایجاد ارتباط با مؤسسات مشابه در سایر کشورها

د) تنظیم و اداره امور کارشناسان در کارهای مربوط به کارشناسی

پاسخ صحیح: ب

۳- چه هدفی به نظارت بر نحوه عمل و رفتار کارشناسان عضو اشاره دارد؟

الف) ایجاد ارتباطات گسترده با نهادهای دولتی

ب) تنظیم و اداره امور کارشناسان در کارهای مربوط به کارشناسی

ج) نظارت مستمر بر نحوه عمل و رفتار کارشناسان عضو جهت حصول اطمینان از حسن جریانی امور

کارشناسی

د) تبادل اطلاعات با کارشناسان بین‌المللی

پاسخ صحیح: ج

ماده ۵ - ارکان هر کانون به شرح زیر است:

الف - مجمع عمومی؛

ب - هیأت مدیره؛

ج - بازرسان؛

د - دادسرا و دادگاه انتظامی.

۱- ارکان هر کانون شامل چه مواردی است؟

الف) فقط مجمع عمومی

ب) مجمع عمومی، هیأت مدیره، بازرسان، دادسرا و دادگاه انتظامی

ج) فقط هیأت مدیره و بازرسان

د) فقط دادگاه انتظامی

پاسخ صحیح: ب

۲- وظیفه مجمع عمومی در کانون‌ها چیست؟

الف) نظارت بر عملکرد هیات مدیره

ب) تعیین و تصویب سیاست‌های کلی کانون

ج) انتخاب بازرسان و اعضای هیات مدیره

د) همه موارد فوق

پاسخ صحیح: د

۳- هیات مدیره چه وظایفی در کانون‌ها دارد؟

الف) اجرای تصمیمات مجمع عمومی و مدیریت امور جاری کانون

ب) انتخاب و نظارت بر بازرسان

ج) تشکیل دادگاه انتظامی برای بررسی شکایات

د) هیچکدام

پاسخ صحیح: الف

ماده ۶ — مجمع عمومی - عادی و فوق العاده - هر کانون از کارشناسان رسمی عضو آن کانون که پروانه کارشناسی آنان دارای اعتبار بوده و در حال تعلیق نباشند به شرح ذیل تشکیل می‌شوند:

الف - مجمع عمومی عادی سالانه در سه ماه اول هر سال به دعوت هیأت مدیره تشکیل و با حضور نصف به علاوه یک کارشناسان رسمی عضو کانون رسمیت خواهد یافت. در صورتی که در جلسه اول نصاب مزبور حاصل نشود به دعوت هیأت مدیره، جلسه تجدید و با حضور حداقل یک سوم اعضای رسمیت خواهد یافت و تصمیمات مجمع با اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه معتبر خواهد بود.

ب - مجمع عمومی عادی یا فوق العاده دارای هیأت رئیسه‌ای مرکب از یک نفر رئیس و دو نفر منشی خواهد بود که از بین اعضای حاضر در جلسه مجمع و توسط اعضای یاد شده تعیین می‌شوند. برای

نظارت در اخذ رأی و قرائت آراء پنج نفر به عنوان هیأت نظارت از بین اعضای حاضر در مجمع توسط مجمع انتخاب خواهند شد.

تبصره ۱ - در صورت عدم دعوت هیأت مدیره برای تشکیل مجمع عمومی عادی در موعد مقرر، جلسه مجمع عمومی فوق العاده به دعوت بازرسان هر کانون یا یک دهم کارشناسان رسمی عضو در کانون و یا یک پنجم کارشناسان رسمی عضو در کانونهای دیگر تشکیل خواهد شد.

تبصره ۲ - نحوه تشکیل و اداره جلسات مجامع عمومی عادی و فوق العاده، چگونگی نظارت بر انتخابات توسط هیأت نظارت، شیوه برگزاری انتخابات اعضای هیأت مدیره و بازرسان و دادستان انتظامی در آیین نامه اجرائی این قانون مشخص خواهد شد.

ماده ۷ - وظایف و اختیارات شورای عالی کارشناسان به قرار زیر است:

الف - اقدامات لازم برای ارتقاء سطح خدمات کارشناسی در سراسر کشور از طریق سیاستگذاری، برگزاری دوره‌های آموزشی، بازآموزی، گردهمائی، هم‌اندیشی و همچنین برگزاری آزمون سالیانه براساس نیاز مناطق کشور و تدوین مقررات مربوط به رشته‌ها و گروه‌های مختلف کارشناسی.

ب - تدوین مقررات و ضوابط صلاحیت علمی و فنی متقاضیان کارشناسی و نیز ضوابط ارتقاء صلاحیت عملی، جغرافیایی و نقل و انتقال کارشناسان رسمی برابر مقررات این قانون.

ج - تدوین نظامنامه‌های مربوط به تشکیل و شرح وظایف کمیسیونهای مشورتی علمی و فنی و سایر کمیسیونهای خاص.

د - تعیین تعرفه عضویت و پیشنهاد حق الزحمه کارشناسی جهت ارائه به مراجع ذیربط.

ه - بررسی و تصویب یا رد پیشنهادات کانونها در محدوده ضوابط و مقررات.

و - تدوین و تصویب نظامنامه‌های مالی، معاملاتی و استخدامی کانونها.

ز - تدوین و بازنگری در ضوابط و روش‌های کارشناسی و اظهارنظر در خصوص استعلامات و ارائه رویه واحد در امور کارشناسان.

ح - نظارت بر حسن انجام انتخابات کانونها در حوزه‌های انتخابات استانی با رعایت مقررات مربوطه.

ط - نظارت بر اجرای مقررات توسط ارکان هر کانون و اعلام تخلفات آنان به مراجع ذی ربط.

ی - تعیین نماینده جهت شرکت در مجامع بین‌المللی و مجامع داخلی از قبیل قانونگذاری، اجرایی و قضائی.

ک - صدور احکام انتصاب اعضای هیات مدیره، رؤسا و دادستانهای انتظامی هر کانون.

ل - انجام سایر وظایف مقرر در قوانین و مقررات.

تبصره ۱ - نحوه تشکیل جلسات و اتخاذ تصمیم طبق آیین‌نامه اجرائی این قانون می‌باشد.

تبصره ۲ - تصمیمات شورای عالی کارشناسان در حدود مقررات این قانون برای کلیه کانون‌های کشور لازم الاجراء می‌باشد.

تبصره ۳ - شورای عالی کارشناسان می‌تواند با توجه به شرایط، قسمتی از اختیارات خود را به کمیسیونهای وابسته و یا کانون‌های مستقل استان مربوط تفویض نماید.

۱- کدام یک از وظایف شورای عالی کارشناسان در راستای ارتقاء سطح خدمات کارشناسی در کشور است؟

الف) بررسی و تصویب پیشنهادات کانون‌ها

ب) برگزاری دوره‌های آموزشی، هم‌اندیشی و آزمون سالانه

ج) تدوین ضوابط صلاحیت علمی و فنی متقاضیان کارشناسی

د) تعیین تعرفه عضویت

پاسخ صحیح: ب

۲- شورای عالی کارشناسان چه نقشی در تدوین و تصویب ضوابط صلاحیت علمی و فنی متقاضیان کارشناسی دارد؟

الف) تعیین تعرفه‌های مالی

ب) نظارت بر حسن انجام انتخابات کانون‌ها

ج) تدوین مقررات و ضوابط صلاحیت علمی و فنی متقاضیان

د) صدور احکام انتصاب اعضای هیات مدیره

پاسخ صحیح: ج

۳- کدام یک از موارد زیر مربوط به اختیارات شورای عالی کارشناسان در نظارت بر کانون‌ها است؟

الف) صدور احکام انتصاب

ب) نظارت بر اجرای مقررات و اعلام تخلفات به مراجع ذی‌ربط

ج) تعیین نماینده برای شرکت در مجامع بین‌المللی

د) تدوین نظامنامه‌های مالی کانون‌ها

پاسخ صحیح: ب

ماده ۸ - وظایف و اختیارات مجمع عمومی عادی به شرح زیر است:

الف - بررسی گزارش سالیانه عملکرد کانون و اتخاذ تصمیم درباره آن پس از استماع گزارش بازرسان.

ب - بررسی و تصویب صورتهای مالی سالیانه کانون پس از استماع گزارش بازرسان.

ج - بررسی و تصویب خط مشی و برنامه و بودجه سال آینده کانون به پیشنهاد هیأت مدیره.

د - رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به سایر موارد پیشنهادی که در محدوده وظایف کانون توسط هیأت مدیره در دستور جلسه قرار گیرد.

ه - تصویب اخذ وام و اعتبار برای کانون به پیشنهاد هیأت مدیره.

و - گزارش عملکرد و صورت های مالی سالانه پس از تصویب مجمع عمومی، توسط هیأت مدیره هر کانون برای شورای عالی کارشناسان ارسال خواهد شد.

ز - انتخاب اعضای هیأت مدیره و بازرسان و دادستان انتظامی کانون.

تبصره - در مواردی که به علت سلب شرایط یا فوت یا بیماریهای صعب‌العلاج که ادامه فعالیت را به مدت معتابهی غیرممکن می‌سازد یا استعفای تعدادی از اعضای هیأت مدیره یا دادستان و یا بازرسان، حسب مورد تعداد اعضای هیأت مدیره به حد نصاب لازم نرسد و یا انجام وظایف دادستان و یا بازرسان

توسط مجمع عمومی فوق العاده انتخابات به عمل خواهد آمد که به ترتیب و حسب مورد با دعوت رئیس هیأت مدیره کانون مربوط و یا دو نفر از اعضای هیأت مدیره و یا بازرسان تشکیل می گردد.

سایر موارد تشکیل مجمع عمومی فوق العاده با رعایت دیگر مقررات این قانون بنا به تشخیص هیأت مدیره کانون مربوط صورت خواهد گرفت.

ماده ۹ - اعضای هیأت مدیره، بازرسان و دادستان انتظامی از بین کارشناسان رسمی عضو کانون مربوط که دارای پروانه کارشناسی رسمی معتبر بوده و در حال تعلیق نباشند انتخاب می گردند. اشخاص یاد شده علاوه بر دارا بودن شرایط مذکور در ماده (۱۵) این قانون باید دارای شرایط زیر نیز باشند:

الف - حداقل سه سال سابقه کارشناسی رسمی.

ب - مدرک تحصیلی لیسانس یا بالاتر.

تبصره ۱ - اشخاص یاد شده در مدت عضویت باید در شهر محل کانون مربوط اقامت داشته باشند.

تبصره ۲ - تشخیص و احراز شرایط انتخاب مقرر در این ماده بر عهده کمیسیون تشخیص صلاحیت اولویتهای اخلاقی می باشد.

ماده ۱۰ - هیأت مدیره در کانون تهران دارای یازده نفر عضو اصلی و سه نفر عضو علی البدل و در سایر کانونها دارای پنج نفر عضو اصلی و دو نفر عضو علی البدل خواهد بود که برای مدت چهار سال انتخاب می شوند. جلسات هیأت مدیره در کانون تهران با حضور حداقل هفت نفر و در سایر کانونها با حضور حداقل سه نفر تشکیل و رسمیت خواهد یافت. تصمیمات هیأت مدیره کانون تهران با حداقل شش رأی و هیأت مدیره کانونهای دیگر با حداقل سه رأی معتبر خواهند بود.

تبصره ۱ - موارد شرکت اعضای علی البدل در جلسات هیأت مدیره به جای اعضای اصلی در آئین نامه اجرایی این قانون مقرر می گردد.

تبصره ۲ - پس از انقضای مدت مأموریت چهارساله هیأت مدیره، در صورتی که انتخاب هیأت مدیره جدید به هر علت انجام نشود و به تأخیر افتد، هیأت مدیره سابق تا تشکیل هیأت مدیره جدید کماکان انجام وظیفه خواهد نمود.

در هر صورت مدت زمان تأخیر در انتخاب هیأت‌مدیره جدید نباید از شش ماه تجاوز نماید. در صورت برطرف نشدن علت تأخیر، مهلت مذکور با تأیید مجمع عمومی فوق‌العاده امکان‌پذیر است.

ماده ۱۱ — هیأت‌مدیره کانون تهران از بین خود یک نفر رئیس، دو نفر نایب رئیس، دو نفر منشی، یک نفر مسئول امور مالی با رأی مخفی برای مدت دو سال به عنوان هیأت رئیسه انتخاب می‌نماید. هیأت رئیسه سایر کانونها مرکب از یک نفر رئیس، یک نفر نایب رئیس، یک نفر منشی و یک نفر مسئول امور مالی می‌باشد که بترتیب بالا انتخاب خواهند شد. تجدید انتخاب اعضای مذکور بلامانع است. تا زمانی که هیأت رئیسه جدید تعیین نشده است، هیأت رئیسه قبلی کماکان انجام وظیفه خواهد نمود.

تبصره ۱ — رئیس هیأت‌مدیره هر کانون، رئیس کانون مذکور نیز خواهد بود.

تبصره ۲ — نحوه دعوت و زمان انتخاب هیأت رئیسه جدید در آیین‌نامه اجرائی این قانون مشخص خواهد شد.

ماده ۱۲ — وظایف هیأت‌مدیره هر کانون به قرار زیر است:

الف — اداره امور کانون جهت تحقق موارد مقرر در ماده (۴) این قانون.

ب — اتخاذ تصمیم در خصوص اجازه صدور و تمدید پروانه کارشناسی و نیز ابلاغ کارآموزی برای افراد واجد شرایط.

ج — دعوت برای تشکیل مجامع عمومی و اجرای تصمیمات آنها.

د — قبول شکایات و عندالاجتضاء ارجاع به دادسرای انتظامی کانون برای تعقیب کارشناس رسمی.

تبصره — تصمیمات هیأت‌مدیره در مورد رد شکایت ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ به شاکی قابل اعتراض و رسیدگی در دادسرای انتظامی کانون مربوط خواهد بود.

ه — اعلام تخلف به دادسرای انتظامی در صورت اطلاع از وقوع تخلف کارشناس رسمی.

و — اظهار نظر مشورتی نسبت به مسایل و موضوعات ارجاعی از طرف کلیه دستگاهها اعم از وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی.

ز — تصویب معاملات جاری، استخدام و عزل و نصب کارکنان.

ح - اجرای سایر وظایفی که در این قانون برای هیأت مدیره پیش‌بینی شده است.

ماده ۱۳ — کمیسیون تشخیص صلاحیت‌های مندرج در ماده (۱۵) این قانون متشکل از پنج عضو اصلی و دو عضو علی‌البدل خواهد بود که دو عضو اصلی و یک عضو علی‌البدل از بین حقوقدانان توسط رئیس قوه قضائیه انتخاب و بقیه اعضاء از بین کارشناسان رسمی به پیشنهاد شورای عالی کارشناسان و تأیید رئیس قوه قضائیه منصوب خواهند شد. تشخیص صلاحیت اولویتهای اخلاقی مندرج در این قانون بر عهده کمیسیون یاد شده می‌باشد.

تبصره - مدت عضویت هر عضو در کمیسیون یاد شده چهار سال می‌باشد.

۱- کمیسیون تشخیص صلاحیت‌ها شامل چه تعداد عضو است و چگونه انتخاب می‌شوند؟

الف) چهار عضو اصلی و دو عضو علی‌البدل از بین حقوقدانان

ب) پنج عضو اصلی و دو عضو علی‌البدل که دو عضو اصلی از بین حقوقدانان انتخاب می‌شوند

ج) سه عضو اصلی و یک عضو علی‌البدل

د) شش عضو اصلی و یک عضو علی‌البدل

پاسخ صحیح: ب

توضیحات: این سوال به ترکیب و ساختار کمیسیون تشخیص صلاحیت‌ها اشاره دارد. طبق بند موجود در ماده ۱۳، این کمیسیون متشکل از پنج عضو اصلی و دو عضو علی‌البدل است، که از بین حقوقدانان انتخاب می‌شوند. این ساختار نشان‌دهنده اهمیت تخصص و دانش حقوقی در ارزیابی صلاحیت‌هاست.

۲- کدام یک از موارد زیر در مورد اعضای کمیسیون تشخیص صلاحیت‌ها نادرست است؟

الف) دو عضو اصلی از بین حقوقدانان انتخاب می‌شوند.

ب) اعضای علی‌البدل تنها در صورت غیبت اعضای اصلی به کار گرفته می‌شوند.

ج) کمیسیون تنها متشکل از حقوقدانان است.

د) کمیسیون شامل پنج عضو اصلی است.

پاسخ صحیح: ج

توضیحات: این سوال به ترکیب اعضای کمیسیون و تخصص آن‌ها می‌پردازد. در حالی که برخی اعضای کمیسیون از بین حقوقدانان انتخاب می‌شوند، اعضای دیگر می‌توانند شامل متخصصان دیگر نیز باشند. بنابراین، اینکه کمیسیون تنها متشکل از حقوقدانان باشد نادرست است.

۳- هدف اصلی تشکیل کمیسیون تشخیص صلاحیت‌ها چیست؟

الف) نظارت بر فعالیت‌های کانون‌ها

ب) ارزیابی صلاحیت علمی و فنی متقاضیان کارشناسی

ج) برگزاری دوره‌های آموزشی

د) تعیین تعرفه‌های مالی برای اعضای کانون

پاسخ صحیح: ب

ماده ۱۴ - رئیس هر کانون بالاترین مقام اداری و اجرایی آن کانون بوده و دارای وظایف ذیل است:

الف - ابلاغ مصوبات هیأت مدیره کانون و اجرای آنها برحسب مورد.

ب - نظارت بر حسن جریان کلیه امور اجرایی و اداری.

ج - حفظ حقوق و منافع و اموال کانون.

د - امضای پروانه کارشناسان رسمی و صدور آن بعد از تصویب هیأت مدیره کانون مربوطه.

ه - نمایندگی کانون در نزد مراجع قانونی و اشخاص حقیقی.

و - ارجاع به داوری و صلح و سازش پس از تصویب هیأت مدیره کانون.

ز - تهیه و تنظیم بودجه سالانه و پیشنهاد به هیأت مدیره.

ح - اخذ وام و اعتبار پس از پیشنهاد هیأت مدیره کانون و تصویب مجمع عمومی.

ط - انجام امور اداری و مالی و معاملاتی و استخدامی و عزل و نصب کارکنان کانون با رعایت

مقررات مربوط.

ی - امضای قراردادها و اسناد تعهدآور کانون مربوط، به اتفاق یک نفر از اعضای هیأت مدیره با

انتخاب هیأت مدیره کانون مذکور.

۱-وظیفه ابلاغ مصوبات هیات مدیره و اجرای آنها بر عهده چه کسی است؟

الف) اعضای هیات مدیره

ب) رئیس کانون

ج) دبیر هیات مدیره

د) نماینده قانونی

پاسخ صحیح: ب) رئیس کانون

توضیح: رئیس کانون به عنوان بالاترین مقام اجرایی، مسئول ابلاغ و اجرای مصوبات هیات مدیره است.

۲-کدام یک از وظایف زیر به رئیس کانون در ارتباط با کارشناسان رسمی مربوط است؟

الف) نظارت بر اجرای امور اداری

ب) امضای پروانه کارشناسان رسمی و صدور آن پس از تصویب هیات مدیره

ج) تهیه و تنظیم بودجه سالانه

د) ارجاع به داوری و صلح و سازش

پاسخ صحیح: ب) امضای پروانه کارشناسان رسمی و صدور آن پس از تصویب هیات مدیره

توضیح: امضای پروانه کارشناسان رسمی یکی از وظایف خاص رئیس کانون است که پس از تصویب هیات مدیره صورت می‌گیرد.

۳-در چه شرایطی رئیس کانون می‌تواند به داوری و صلح و سازش ارجاع دهد؟

الف) به تشخیص شخصی رئیس کانون

ب) پس از تصویب هیات مدیره کانون

ج) پس از تایید نماینده قانونی

د) به پیشنهاد مجمع عمومی

پاسخ صحیح: ب) پس از تصویب هیات مدیره کانون

توضیح: ارجاع به داوری و صلح و سازش نیازمند تصویب هیات مدیره است تا بدین طریق اطمینان از روند قانونی حاصل شود.

۴- کدام یک از وظایف زیر نیازمند همکاری یک نفر از اعضای هیات مدیره به انتخاب هیات مدیره کانون است؟

الف) حفظ حقوق و منافع و اموال کانون

ب) امضای قراردادها و اسناد تعهدآور

ج) اخذ وام و اعتبار

د) نظارت بر حسن جریان امور اجرایی

پاسخ صحیح: ب) امضای قراردادها و اسناد تعهدآور

توضیح: امضای قراردادها و اسناد تعهدآور باید به اتفاق یک نفر از اعضای هیات مدیره و با انتخاب هیات مدیره انجام شود تا از صحت و دقت در معاملات اطمینان حاصل شود.

ماده ۱۵ - متقاضیان اخذ پروانه کارشناسی رسمی علاوه بر وثاقت باید واجد شرایط ذیل باشند:

الف - متدین به دین اسلام و یا یکی از اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و وفاداری به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران.

ب - داشتن تابعیت ایرانی.

ج - نداشتن پیشینه کیفری مؤثر.

د - عدم اعتیاد به مواد مخدر.

ه - نداشتن وابستگی و سابقه عضویت و هواداری در گروههای غیر قانونی یا مخالف اسلام.

تبصره - وزارت اطلاعات مکلف است ظرف مهلت دو ماه مراتب استعلام را اعلام نماید.

و - داشتن دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در رشته مورد تقاضا و حداقل پنج سال سابقه تجربی در رشته مربوط بعد از اخذ مدرک تحصیلی مذکور. هر گاه در رشته مورد نیاز، دوره تحصیلی کارشناسی یا بالاتر وجود نداشته باشد در این صورت افراد با دارا بودن مدرک دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در هر رشته و حداقل پانزده سال سابقه کار در آن رشته می توانند متقاضی اخذ پروانه کارشناسی رسمی باشند.

ز - دارا بودن حداقل بیست و پنج سال سن در پایان مهلت ثبت نام.

ح - موفقیت در آزمون علمی و تجربی و گزینش صلاحیت اولویت‌های اخلاقی.

ط - گذراندن دوره کارآموزی به مدت یک سال تحت نظر کارشناس رسمی‌ای که بیش از ده سال سابقه کارشناسی رسمی داشته و به عنوان کارشناس راهنما با معرفی هیأت مدیره کانون مربوط.

ی - داشتن معافیت یا کارت پایان خدمت وظیفه عمومی.

تبصره ۱ - شرایط لازم برای ثبت نام، نحوه انتخاب و نحوه برگزاری آزمون و منابع سؤالات امتحانی و موعد اعلام نتیجه و نحوه نظارت بر کارآموزان در طول دوره کارآموزی و همچنین وظایف کارآموزان در این دوره در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد. کارآموزان در طی دوره کارآموزی حق هیچگونه اظهارنظر کارشناسی رسمی را بطور مستقل ندارند.

تبصره ۲ - پس از اعلام تعداد مورد نیاز در رشته کارشناسی امور ثبتی، دارندگان دانشنامه کارشناسی و فارغ‌التحصیلان آموزشگاههای اختصاصی ثبت اعم از شاغل یا بازنشسته که حداقل ده سال سابقه در امور ثبتی و یا نقشه‌برداری ثبتی داشته باشند می‌توانند در صورت داشتن شرایط مذکور در آزمون یاد شده شرکت کنند.

تبصره ۳ - در رشته‌هایی که سابقه کارشناسان رسمی آن کمتر از ده سال است، شرط دارا بودن ده سال سابقه کارشناسی برای کارشناس راهنما لازم‌الرعایه نیست. متقاضیان رشته‌های جدید کارشناسی رسمی به مدت سه ماه تحت نظارت کانون مربوط کارآموزی خواهند نمود.

تبصره ۴ - عدم پذیرش درخواست صدور پروانه کارشناسی رسمی هر یک از متقاضیان مانع از تقاضای مجدد آنان برای دفعات بعدی نخواهد بود.

ماده ۱۶ - کسانی که تا تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون دارای پروانه کارشناسی رسمی معتبر باشند، تا زمانی که براساس قوانین جاری سلب صلاحیت از آنان نشده باشد، پروانه کارشناسی آنان معتبر بوده و تابع مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۱۷ - کارشناسان رسمی جدید به هنگام اخذ پروانه باید با حضور در جلسه هیأت مدیره کانون مربوط با حضور ریاست دادگستری استان یا نماینده وی به شرح زیر سوگند یاد نمایند:

«به خداوند متعال سوگند یاد می‌کنم در امور کارشناسی که به من ارجاع می‌گردد خداوند متعال را حاضر و ناظر دانسته، به راستی و درستی نظر خود را اظهار نمایم و اغراض شخصی خود را در آن دخالت ندهم و تمام نظر خود را نسبت به موضوع کارشناسی اظهار نمایم و هیچ چیز را مکتوم ندارم و بر خلاف واقع چیزی نگویم و ننویسم و رازدار و امین باشم.»

ماده ۱۸ - در تمامی مواردی که رجوع به کارشناسی لازم باشد به استثنای مواردی که در قوانین و مقررات جاری کشور به گونه دیگری برای وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی و سایر دستگاه‌های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا ذکر صریح نام می‌باشد، تعیین تکلیف شده است و یا مواردی که تابع قوانین و مقررات خاص می‌باشد. دستگاه‌های یاد شده در این ماده باید از وجود کارشناسان رسمی استفاده نمایند.

تبصره ۱ - ارجاع امر کارشناسی از ناحیه مراجع قضائی به کارشناس، تابع قانون آیین دادرسی می‌باشد.

تبصره ۲ - کارشناسان رسمی مکلفند در امور ارجاعی در صورت وجود جهات رد، موضوع را به طور کتبی اعلام و از مبادرت به کارشناسی امتناع نمایند، در غیر اینصورت متخلف محسوب و به مجازات انتظامی موضوع این قانون محکوم می‌شوند. جهات رد کارشناس رسمی همان جهات رد دادرس مندرج در قانون آیین دادرسی مدنی می‌باشد. (بسیار مهم)

۱- در چه مواردی نیاز به استفاده از کارشناسان رسمی وجود ندارد؟

الف) مواردی که قوانین و مقررات جاری کشور به صراحت نام دستگاه‌ها را ذکر کرده‌اند.

ب) همه موارد بهجز مواردی که در قوانین خاص تعیین شده است.

ج) مواردی که به تشخیص قاضی تعیین می‌شوند.

د) موارد مربوط به مشاوره‌های غیررسمی.

پاسخ صحیح: الف) مواردی که قوانین و مقررات جاری کشور به صراحت نام دستگاه‌ها را ذکر کرده‌اند.

توضیح: این سوال به استثنائات استفاده از کارشناسان رسمی اشاره دارد. بر اساس ماده ۱۸، در مواردی که قوانین به‌طور خاص نام دستگاه‌ها را ذکر کرده یا مقررات خاصی وجود دارد، نیازی به استفاده از کارشناسان رسمی نیست.

۲-ارجاع امر کارشناسی از ناحیه مراجع قضائی به کارشناس، تابع کدام قانون می‌باشد؟

الف) قانون حمایت از حقوق کودکان

ب) قانون آیین دادرسی

ج) قانون مجازات اسلامی

د) قانون مالیات بر درآمد

پاسخ صحیح: ب) قانون آیین دادرسی

توضیح: طبق تبصره ۱ ماده ۸۸، ارجاع امر کارشناسی باید مطابق با قوانین آیین دادرسی انجام شود. این بدان معنی است که مراجع قضائی باید به پرونده‌های قانونی و الزامات موجود در این زمینه پایبند باشند.

۳-کارشناسان رسمی چه وظایف‌ای در صورت وجود جهات رد دارند؟

الف) می‌توانند به کارشناسی ادامه دهند اما موضوع را به اطلاع مراجع قضائی برسانند.

ب) باید به‌طور کتبی موضوع را اعلام و از کارشناسی امتناع کنند.

ج) باید به مراجع قضائی اطلاع دهند که مایل به انجام کارشناسی نیستند.

د) هیچ‌یک از موارد فوق.

پاسخ صحیح: ب) باید به‌طور کتبی موضوع را اعلام و از کارشناسی امتناع کنند.

توضیح: طبق تبصره ۲، در صورت وجود جهات رد، کارشناسان رسمی موظف‌اند موضوع را به‌صورت کتبی اعلام کنند و از انجام کارشناسی امتناع ورزند. این اقدام برای حفظ اعتبار و سلامت فرآیند کارشناسی ضروری است.

۴-جهات رد کارشناس رسمی چه مواردی هستند؟

الف) همان جهات رد دادرس مندرج در قانون آیین دادرسی مدنی

ب) شرایط خاص اقتصادی و اجتماعی

ج) هرگونه ابهام در تخصص کارشناس

د) مسائل اخلاقی و شخصی

پاسخ صحیح: الف) همان جهات رد دادرس مندرج در قانون آیین دادرسی مدنی

توضیح: بر اساس تبصره ۲، جبات رد کارشناس رسمی باید مطابق با جبات رد دادرس مشخص شده در قانون آیین دادرسی مدنی باشد. این موضوع نشان‌دهنده اهمیت سازگاری و یکپارچگی در فرآیندهای قانونی است.

ماده ۱۹- اظهار نظر کارشناسی باید مستدل و صریح باشد و کارشناسان رسمی مکلفند نکات و توضیحاتی که برای تبیین نظریه ضروری است و یا توسط شورای عالی کارشناسان مشخص می‌گردد به طور کامل در آن منعکس نمایند. کارشناس رسمی موظف است در حدود صلاحیت خود نظر کارشناسی را به طور کتبی و در مهلت مقرر به مراجع ذی‌ربط تسلیم و نسخه‌ای از آن را تا مدت حداقل پنج سال بعد از تاریخ تسلیم نگهداری نماید.

تبصره — در مواردی که انجام معاملات مستلزم تعیین قیمت عادلانه روز از طرف کارشناس رسمی است، نظریه اعلام شده حداکثر تا شش ماه از تاریخ صدور معتبر خواهد بود. (در ارزیابی توسط کارشناس)

۱- چه ویژگی‌هایی باید در اظهار نظر کارشناسی رعایت شود؟

الف) باید به‌طور کلی و بدون دلیل باشد.

ب) باید مستدل و صریح باشد.

ج) فقط باید نظر شخصی کارشناس را منعکس کند.

د) باید از نظرات عمومی و غیررسمی استفاده کند.

پاسخ صحیح: ب) باید مستدل و صریح باشد.

توضیح: بر اساس ماده ۱۹، کارشناسان رسمی موظفند نظرات کارشناسی خود را به‌صورت مستدل و صریح بیان کنند. این ویژگی‌ها برای اعتبار نظرات و جلوگیری از هرگونه ابهام ضروری است.

۲- کارشناسان رسمی باید چه اطلاعاتی را در نظرات کارشناسی خود منعکس کنند؟

الف) نکات و توضیحات ضروری که توسط شورای عالی کارشناسان مشخص شده است.

ب) فقط نکات کلیدی مربوط به موضوع.

ج) نظرات شخصی و تجربیات خود را.

(د) اطلاعات غیررسمی و شایعات.

پاسخ صحیح: الف) نکات و توضیحات ضروری که توسط شورای عالی کارشناسان مشخص شده است.

۳- مدت زمان نگهداری نسخه‌ای از نظر کارشناسی چقدر است؟

الف) تا زمانی که کارشناس بخواهد.

ب) حداقل سه سال.

ج) حداقل پنج سال.

د) فقط تا تاریخ صدور نظر.

پاسخ صحیح: ج) حداقل پنج سال.

توضیح: طبق ماده ۱۹، کارشناس رسمی موظف است نسخه‌ای از نظر کارشناسی خود را حداقل به مدت پنج سال پس از تاریخ تسلیم نگهداری کند. این امر برای حفاظت از سوابق و قابلیت ارجاع به نظرات در آینده ضروری است.

۴- نظریه اعلام شده کارشناس در مورد تعیین قیمت عادلانه روز، چه مدت اعتبار دارد؟

الف) به‌طور نامحدود معتبر است.

ب) حداکثر تا یک سال پس از صدور معتبر است.

ج) حداکثر تا شش ماه از تاریخ صدور معتبر خواهد بود.

د) اعتبار آن تنها به‌صورت موردی بررسی می‌شود.

پاسخ صحیح: ج) حداکثر تا شش ماه از تاریخ صدور معتبر خواهد بود.

توضیح: بر اساس تبصره ماده ۱۹، نظریه‌ای که برای تعیین قیمت عادلانه روز صادر می‌شود، حداکثر تا شش ماه اعتبار دارد. این محدودیت زمانی به دلیل تغییرات ممکن در بازار و قیمت‌ها است و تضمین می‌کند که نظرات کارشناسی همیشه به‌روز و مرتبط باقی بمانند.

ماده ۲۱ — دادرای انتظامی هر یک از کانونها، مرجع تعقیب تخلفات انتظامی کارشناسان رسمی متخلف حوزه آن کانون می‌باشد. دادستان دادرای انتظامی هر کانون از بین کارشناسان رسمی به وسیله مجمع عمومی آن کانون برای مدت چهار سال انتخاب خواهند شد و دادیاران دادرای انتظامی از بین کارشناسان رسمی کانون مربوط به پیشنهاد دادستان و تأیید هیأت مدیره آن کانون به تعداد لازم تعیین می‌شوند.

دادسرای انتظامی پس از رسیدگی به شکایات ارجاعی در صورتی که عقیده بر تخلف داشته باشد، کیفرخواست صادر و در غیر این صورت قرار منع تعقیب خواهد داد. قرار منع تعقیب ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ از طرف شاکی یا رئیس هیأت مدیره هر کانون قابل اعتراض در دادگاه انتظامی کانون مربوطه می‌باشد و چنانچه دادگاه انتظامی مزبور قرار منع تعقیب را صحیح ندانست، به موضوع رسیدگی و حکم مقتضی صادر می‌کند.

تبصره — مرجع تعقیب تخلفات انتظامی، اعضای هیأت مدیره و دادستان و بازرسان کانون استانها، دادسرای انتظامی قضات می‌باشد.

۱- مرجع تعقیب تخلفات انتظامی کارشناسان رسمی هر کانون چیست؟

الف) دادگاه عمومی

ب) دادسرای انتظامی

ج) شورای عالی کارشناسان

د) وزارت دادگستری

پاسخ صحیح: ب) دادسرای انتظامی

۲- دادستان دادسرای انتظامی هر کانون چگونه انتخاب می‌شود و مدت دوره او چقدر است؟

الف) از بین اعضای هیأت مدیره به صورت سالانه

ب) به پیشنهاد دادستان کل و به تایید شورای عالی

ج) از میان کارشناسان رسمی به وسیله مجمع عمومی برای مدت چهارسال

د) به صورت تصادفی از بین کارشناسان رسمی

پاسخ صحیح: ج) از میان کارشناسان رسمی به وسیله مجمع عمومی برای مدت چهارسال

۳- در صورتی که دادسرای انتظامی پس از رسیدگی به شکایات، به تخلف عقیده داشته باشد، چه اقداماتی انجام می‌دهد؟

الف) فقط به شاکی پاسخ می‌دهد.

ب) کیفرخواست صادر می‌کند و در غیر این صورت قرار منع تعقیب خواهد داد.

ج) موضوع را به هیات مدیره ارجاع می‌دهد.

د) شاکی را به مراجع دیگر ارجاع می‌دهد.

پاسخ صحیح: ب) کیفرخواست صادر می‌کند و در غیر این صورت قرار منع تعقیب خواهد داد.

۴- چه مدت زمانی برای اعتراض به قرار منع تعقیب وجود دارد و این اعتراض به کجا ارسال می‌شود؟

الف) ظرف یک هفته به دادگاه عمومی

ب) ظرف یک ماه به شورای عالی کارشناسان

ج) ظرف سی روز به دادگاه انتظامی کانون مربوطه

د) هیچ‌یک از موارد فوق

پاسخ صحیح: ج) ظرف سی روز به دادگاه انتظامی کانون مربوطه

ماده ۲۲ — هر گاه تخلف کارشناس رسمی عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین را داشته باشد، دادرای انتظامی کانون مربوط مکلف است مراتب را برای رسیدگی به جنبه جزائی آن در اسرع وقت به مراجع قضایی صالح اعلام دارد و چنانچه علاوه بر جرائم مزبور تخلف انتظامی داشته باشد، مطابق این قانون و آیین‌نامه‌های آن به تخلف انتظامی رسیدگی و اقدام لازم معمول دارد. تصمیم مراجع قضائی مزبور مانع اجرای مجازاتهای انتظامی کارشناسان رسمی نخواهد بود.

۱- چه اقداماتی باید توسط دادرای انتظامی انجام شود اگر تخلف کارشناس رسمی به عنوان یکی از جرایم قانونی شناخته شود؟

الف) پرونده را به کانون مربوطه ارجاع می‌دهد.

ب) مراتب را برای رسیدگی به جنبه جزائی به مراجع قضائی صالح اعلام می‌دارد.

ج) فقط به کارشناس تذکر می‌دهد.

د) هیچ اقدامی نمی‌کند.

پاسخ صحیح: ب) مراتب را برای رسیدگی به جنبه جزائی به مراجع قضائی صالح اعلام می‌دارد.

۲- در صورتی که تخلف کارشناس رسمی علاوه بر جرم قانونی، تخلف انتظامی نیز داشته باشد، دادرای انتظامی چه اقدامی انجام می‌دهد؟

الف) فقط به تخلف انتظامی رسیدگی می‌کند.

ب) به تخلف انتظامی رسیدگی و اقدام لازم را معمول می‌دارد.

ج) موضوع را به شورای عالی کارشناسان ارجاع می‌دهد.

د) هیچ اقدامی انجام نمی‌دهد.

پاسخ صحیح: ب) به تخلف انتظامی رسیدگی و اقدام لازم را معمول می‌دارد.

۳- آیا تصمیم مراجع قضائی در مورد تخلف کارشناس رسمی مانع اجرای مجازات‌های انتظامی خواهد بود؟

الف) بله، همیشه مانع است.

ب) خیر، تصمیم مراجع قضائی مانع اجرای مجازات‌های انتظامی نخواهد بود.

ج) فقط در موارد خاص مانع است.

د) بستگی به نوع تخلف دارد.

پاسخ صحیح: ب) خیر، تصمیم مراجع قضائی مانع اجرای مجازات‌های انتظامی نخواهد بود.

ماده ۲۳ — مرجع رسیدگی به تخلفات انتظامی کلیه کارشناسان هر استان، دادگاه انتظامی مربوطه می‌باشد. اعضای دادگاه به شرح زیر برای مدت چهار سال انتخاب می‌گردند:

۱- یک نفر حقوقدان که حداقل ده سال سابقه کار داشته باشد به انتخاب رئیس قوه قضائیه.

۲- رئیس هیأت مدیره کانون مربوطه یا یکی از اعضای هیأت مدیره به انتخاب رئیس کانون.

۳- یک نفر کارشناس رسمی در رشته مربوط به انتخاب رئیس کانون مربوطه.

تبصره ۱ - ریاست دادگاه با عضو حقوقدان خواهد بود.

تبصره ۲ — چنانچه نیاز به شعبه یا شعب دیگر دادگاه باشد با درخواست کانون مربوطه و تصویب رئیس قوه قضائیه تشکیل خواهد شد. ارجاع پرونده به شعبه یا شعب به عهده رئیس شعبه اول خواهد بود.

تبصره ۳ — تصمیمات دادگاه انتظامی از جانب هیأت مدیره کانون مربوطه و از طرف محکوم علیه ظرف یک ماه پس از ابلاغ قابل تجدیدنظرخواهی است.

تبصره ۵ - تصمیمات دادگاه انتظامی و دادرهای انتظامی در مورد کارشناسان رسمی به وسیله پست سفارشی به نشانی مندرج در پرونده عضویت کانون ابلاغ می‌شود و هرگاه کارشناس رسمی تغییر نشانی خود را کتباً اعلام ننموده باشد آخرین نشانی موجود در پرونده معتبر خواهد بود.

تبصره ۶ - موارد ردّ اعضای دادگاه انتظامی همان موارد ردّ دادرسان می‌باشد، در صورت وجود جهات ردّ فرد دیگری به ترتیب گفته شده در همین ماده تعیین خواهد شد.

تبصره ۷ - هرگاه رسیدگی به شکایت انتظامی در امور کارشناسی مستلزم انجام کارشناسی مجدد توسط سایر اعضای کانون کارشناسان رسمی باشد، پرداخت دستمزد کارشناسی طبق تعرفه قانونی به عهده شاکی می‌باشد. (بسیار بسیار مهم و آزمونی)

۱- مرجع رسیدگی به تخلفات انتظامی تمامی کارشناسان رسمی در هر استان چیست؟

الف) دادگاه عمومی

ب) دادگاه انتظامی مربوطه

ج) شورای عالی کارشناسان

د) وزارت دادگستری

پاسخ صحیح: ب) دادگاه انتظامی مربوطه

۲- اعضای دادگاه انتظامی چگونه انتخاب می‌شوند و چه مدت زمانی برای هر دوره تعیین شده است؟

الف) به صورت تصادفی و برای مدت دو سال

ب) از بین اعضای هیات مدیره و برای مدت چهار سال

ج) توسط رئیس قوه قضائیه و برای مدت چهار سال

د) به پیشنهاد شورای عالی و برای مدت سه سال

پاسخ صحیح: ب) از بین اعضای هیات مدیره و برای مدت چهار سال

۳- چه زمانی تصمیمات دادگاه انتظامی قابل تجدیدنظرخواهی است و از چه طریقی ابلاغ می‌شود؟

الف) ظرف دو هفته به صورت حضوری

ب) ظرف یک ماه به وسیله پست سفارشی

ج) ظرف سی روز از طریق ایمیل

د) به صورت نامحدود و به انتخاب متهم

پاسخ صحیح: ب) ظرف یک ماه به وسیله پست سفارشی

۴- در صورتی که رسیدگی به شکایت انتظامی در امور کارشناسی نیاز به انجام کارشناسی مجدد توسط سایر اعضای کانون کارشناسان رسمی داشته باشد، چه کسی مسئول پرداخت دستمزد کارشناسی خواهد بود؟

الف) کانون کارشناسان رسمی

ب) دادگاه انتظامی

ج) شاکی

د) کارشناس رسمی

پاسخ صحیح: ج) شاکی

ماده ۲۴ — مرجع تجدیدنظر نسبت به آرای قابل تجدید نظر، دادگاه تجدید نظر کارشناسان رسمی می باشد که در تهران مستقر می گردد و اعضای آن به شرح ذیل انتخاب می گردند:

الف - یک نفر حقوقدان با ده سال سابقه کار به انتخاب رئیس قوه قضائیه.

ب - رئیس شورای عالی کارشناسان یا نماینده وی.

ج - یک نفر کارشناس در رشته مربوطه به انتخاب شورای عالی کارشناسان.

۱- مرجع تجدیدنظر نسبت به آرای قابل تجدیدنظر در مورد کارشناسان رسمی کدام است؟

الف) دادگاه عمومی

ب) دادگاه تجدیدنظر کارشناسان رسمی

ج) شورای عالی کارشناسان

د) وزارت دادگستری

پاسخ صحیح: ب) دادگاه تجدیدنظر کارشناسان رسمی

۲- اعضای دادگاه تجدیدنظر کارشناسان رسمی به چه ترتیبی انتخاب می‌شوند؟

الف) به صورت تصادفی از بین کارشناسان رسمی

ب) از طرف رئیس قوه قضائیه و شورای عالی کارشناسان

ج) با پیشنهاد اعضای هیأت مدیره کانون

د) به انتخاب رئیس قوه قضائیه و شورای عالی کارشناسان

پاسخ صحیح: د) به انتخاب رئیس قوه قضائیه و شورای عالی کارشناسان

۳- کدام یک از موارد زیر جزو اعضای دادگاه تجدیدنظر کارشناسان رسمی نیست؟

الف) حقوقدان با ده سال سابقه کار

ب) نماینده رئیس کانون کارشناسان

ج) رئیس شورای عالی کارشناسان

د) کارشناس در رشته مربوطه به انتخاب شورای عالی کارشناسان

پاسخ صحیح: ب) نماینده رئیس کانون کارشناسان

ماده ۲۵ — هر گاه رئیس قوه قضائیه یا وزیر دادگستری و یا سه نفر از اعضای هیأت مدیره هر کانون استان (در مورد کارشناسان کانون مربوطه) از سوء رفتار و یا اعمال منافی با شئون و حیثیت کارشناسی کارشناسان رسمی اطلاع حاصل کنند، می‌توانند با ارائه ادله خود از دادگاه انتظامی تعلیق موقت او را تا صدور حکم قطعی بخواهند در این صورت دادگاه مزبور خارج از نوبت این درخواست را رسیدگی و مستند به دلایل ابرازی، رأی مقتضی صادر می‌کند.

دادرسی انتظامی کانون مربوطه مکلف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ وصول حکم تعلیق موقت، نسبت به اتهامات وارده به کارشناسان مذکور رسیدگی و پرونده را جهت صدور رأی به دادگاه انتظامی ارسال دارد.

تبصره — مرجع رسیدگی به تجدید نظرخواهی همان مرجع معین شده در ماده (۲۴) این قانون برای تجدیدنظر می‌باشد.

۱- چه مقامات یا نهادهایی می‌توانند درخواست تعلیق موقت یک کارشناس رسمی را به دادگاه انتظامی ارائه دهند؟

الف) تنها رئیس قوه قضائیه

ب) وزیر دادگستری و اعضای هیات مدیره هر کانون استان

ج) سه نفر از اعضای هیات مدیره هر کانون استان، رئیس قوه قضائیه، یا وزیر دادگستری

د) فقط دادسرای انتظامی

پاسخ صحیح: ج) سه نفر از اعضای هیات مدیره هر کانون استان، رئیس قوه قضائیه، یا وزیر دادگستری

۲- پس از ارائه درخواست تعلیق موقت، دادگاه انتظامی چه وظیفه‌ای دارد و چه زمانی باید این درخواست را رسیدگی کند؟

الف) رسیدگی به درخواست در نوبت و به مدت نامشخص

ب) رسیدگی فوری به درخواست و صدور رای مقتضی

ج) ارجاع پرونده به شورای عالی کارشناسان

د) اعلام نظر به کانون مربوطه بدون صدور رای

پاسخ صحیح: ب) رسیدگی فوری به درخواست و صدور رای مقتضی

۳- دادسرای انتظامی کانون مربوطه چه وظیفه‌ای در قبال حکم تعلیق موقت دارد و چه مدتی برای رسیدگی به اتهامات تعیین شده است؟

الف) هیچ وظیفه‌ای ندارد و منتظر مراجع قضائی می‌ماند

ب) باید ظرف یک ماه به اتهامات رسیدگی کند

ج) مکلف است ظرف سه ماه به اتهامات رسیدگی کند و پرونده را به دادگاه ارسال نماید

د) رسیدگی به اتهامات اختیاری است و بستگی به شرایط دارد

پاسخ صحیح: ج) مکلف است ظرف سه ماه به اتهامات رسیدگی کند و پرونده را به دادگاه ارسال نماید

ماده ۲۶ - تخلفات و مجازاتهای انتظامی به قرار ذیل است:

الف - تخلفات:

- ۱- عدم حضور در مراجع صالحه در وقت مقرر بدون عذر موجه.
- ۲- توسل به معاذیری که خلاف بودن آنها بعداً ثابت شود.
- ۳- مسامحه و سهل انگاری در اظهارنظر، هر چند مؤثر در تصمیمات مراجع صلاحیتدار باشد یا نباشد.
- ۴- تسلیم اسناد و مدارک به اشخاصی که قانوناً حق دریافت آن را ندارند و یا امتناع از تسلیم آنها به اشخاصی که حق دریافت دارند.
- ۵- سوء رفتار و اعمال خلاف شئونات شغلی.
- ۶- نقض قوانین و مقررات در اظهارنظر کارشناسی.
- ۷- انجام کارشناسی و اظهارنظر با وجود جهات ردقانونی.
- ۸- انجام کارشناسی و اظهارنظر در اموری که خارج از صلاحیت کارشناس است.
- ۹- انجام کارشناسی و اظهارنظر برخلاف واقع و تبانی.
- ۱۰- انجام کارشناسی و اظهارنظر با پروانه‌ای که اعتبار آن منقضی شده باشد.
- ۱۱- افشاء اسرار و اسناد محرمانه.
- ۱۲- اخذ وجه یا مال یا قبول خدمت مازاد بر تعرفه دستمزد و هزینه مقرر در قوانین یا دستورات مراجع صلاحیتدار.
- ۱۳- انجام کارشناسی و اظهارنظر در زمان تعلیق، محرومیت از حقوق اجتماعی و یا اثبات فقد شرایط موضوع ماده (۱۵) این قانون.

ب - مجازاتها به ترتیب درجه:

- ۱- توبیخ با درج در پرونده کارشناس در کانون.
- ۲- محدود کردن اختیارات فنی کارشناس رسمی برای مدت یک سال.
- ۳- محدود کردن اختیارات فنی کارشناس رسمی برای مدت سه سال.

۴- محرومیت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی از سه ماه تا یک سال.

۵- محرومیت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی از یک ماه تا سه سال.

۶- محرومیت دائم از اشتغال به امر کارشناسی رسمی.

تبصره ۱ - مرتکبین هر یک از تخلفات ردیفهای (۱)، (۲) و (۳) حسب مورد به مجازات درجه یک تا سه انتظامی محکوم می گردند.

مرتکبین هر یک از تخلفات ردیفهای (۴)، (۵) و (۶) حسب مورد به مجازات درجه سه تا پنج انتظامی محکوم می گردند

مرتکبین هر یک از تخلفات ردیفهای (۷)، (۸)، (۹)، (۱۰)، (۱۱) و (۱۲) حسب مورد به مجازات درجه پنج تا شش انتظامی محکوم می گردند.

مرتکبین هر یک از تخلفات ردیف (۱۳) به مجازات درجه شش انتظامی محکوم می گردند. (جرائم و مجازاتها نیز بسیار مهم است)

تبصره ۲ - اعمال ارتكابی کارشناس، چنانچه علاوه بر تخلف انتظامی، واجد وصف کیفری باشد، دادگاه انتظامی مکلف است پرونده امر را عیناً به مراجع قضائی صلاحیتدار ارسال نماید.

تبصره ۳ - هیأت مدیره هر کانون مکلف است از تمدید پروانه کارشناسی رسمی کسانی که سه بار ظرف سه سال به مجازاتهای انتظامی محکوم می شوند خودداری کند. این گونه کارشناسان رسمی می توانند پس از مدت دو سال از تاریخ لغو پروانه مجدداً تقاضای تمدید پروانه کارشناسی رسمی نمایند مگر اینکه به مجازات انتظامی محرومیت دائم یا موقت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی محکوم شده باشند.

۱- در صورت ارتكاب عملی توسط کارشناس که علاوه بر تخلف انتظامی، واجد وصف کیفری باشد، دادگاه انتظامی چه وظیفه ای دارد؟

الف) صدور حکم مستقل

ب) ارجاع پرونده به شورای عالی کارشناسان

ج) ارسال پرونده به مراجع قضائی صلاحیتدار

د) فقط رسیدگی به تخلف انتظامی

پاسخ صحیح: ج) ارسال پرونده به مراجع قضائی صلاحیتدار

۲- هیأت مدیره هر کانون در چه شرایطی باید از تمدید پروانه کارشناسی رسمی یک کارشناس خودداری کند؟

الف) زمانی که کارشناس یک بار مجازات انتظامی گرفته باشد

ب) در صورت عدم پرداخت حق عضویت سالیانه

ج) اگر سه بار ظرف سه سال به مجازاتهای انتظامی محکوم شده باشد

د) در صورت درخواست کتبی کارشناس

پاسخ صحیح: ج) اگر سه بار ظرف سه سال به مجازاتهای انتظامی محکوم شده باشد

۳- کارشناسی که پروانه او به دلیل محکومیتهای انتظامی لغو شده، پس از چه مدت می‌تواند مجدداً تقاضای تمدید پروانه نماید؟

الف) بلافاصله پس از لغو

ب) یک سال

ج) دو سال

د) پنج سال

پاسخ صحیح: ج) دو سال

ماده ۲۷ - هیأت مدیره هر کانون در صورت احراز زوال وثاقت و شرایط مذکور در بندهای (الف، ب، ج، د، هـ) ماده (۱۵) این قانون در مورد کارشناس رسمی، به طور موقت از تمدید پروانه خودداری می‌کند و سریعاً موضوع را به دادگاه انتظامی کانون مربوطه اعلام می‌نماید.

مرجع مذکور مکلف است ظرف حداکثر سه ماه از تاریخ وصول نسبت به موضوع اتخاذ تصمیم کند و نظر نهائی را به هیأت مدیره کانون مربوط ارجاع دهنده اعلام نماید

ماده ۲۸- رئیس هیأت مدیره هر کانون مسئول اجرای احکام قطعی دادگاه انتظامی و دادگاه تجدیدنظر کارشناسان در مورد کارشناسان متخلف می‌باشد.

ماده ۲۹- دستمزد کارشناسی رسمی طبق تعرفه‌ای است که با پیشنهاد شورای عالی کارشناسان به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید و هر دو سال یک بار قابل تجدیدنظر می‌باشد. قضات دادگاهها در مورد دستمزد کارشناسی مطابق ماده (۲۶۴) قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ اقدام خواهند کرد.

تبصره - ضوابط تعیین هزینه‌های خدمات کارشناسی به پیشنهاد شورای عالی کارشناسان و تصویب رئیس قوه قضائیه مشخص خواهد شد و پرداخت آن بر عهده متقاضی است.

ماده ۳۰ - هزینه‌های مربوط به هر کانون از محلهای زیر تأمین می‌گردد:

الف - حق عضویت و حق صدور یا تمدید پروانه کارشناسی رسمی هر دو سال یک بار قابل تجدید نظر است.

ب - پنج درصد (۵٪) از حق الزحمه کارشناسان رسمی.

ج - وجوهی که برای موارد خاص به تصویب مجمع عمومی از کارشناسان رسمی و یا متقاضیان کارشناسی رسمی اخذ خواهد شد.

تبصره - پرداخت حق حضور اعضای غیرکارشناس در هیأت انتظامی و کمیسیونها و سایر مخارج مربوط بر عهده شورای عالی کارشناسان است که به نسبت از کانونها اخذ خواهند نمود.

ماده ۳۱ - کلیه مراجع قضائی انتظامی، وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات، شرکتها، بانکها، شهرداریها، بنیادها، نهادهای انقلاب اسلامی و اشخاص حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی و سایر مراجع عمومی و دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا ذکر صریح نام است موظف هستند مبلغ بند (ب) ماده ۳۰ این قانون را از دستمزد کارشناسان رسمی کسر و به حساب کانون مربوط واریز نمایند. همچنین مکلف می‌باشند مالیات متعلقه رانیز با رعایت قوانین مالیاتی کسر و به حساب خزانه‌داری کل واریز کنند.

ماده ۳۲- در مواردی که هیأت مدیره هر کانون استان، تجدیدنظر در صلاحیت فنی کارشناس رسمی را ضروری تشخیص دهد پیشنهاد خود را با دلایل مربوط به شورای عالی کارشناسان ارائه خواهد نمود. شورای عالی با کسب نظر مشورتی از کمیسیون تشخیص صلاحیت علمی و فنی رشته مربوط تصمیم نهائی

را در خصوص موضوع اتخاذ می‌نماید هیأت مدیره هر کانون پس از دریافت تصمیم شورای عالی مبنی بر موافقت با محدود کردن صلاحیت فنی کارشناس رسمی، تصمیم یاد شده را به مورد اجرا می‌گذارد. اعاده صلاحیت کارشناس رسمی منوط به شرکت و موفقیت در کلاسهای بازآموزی یا کلاسهای مشابه مورد تأیید کانون مربوط و با موافقت شورای عالی کارشناسان خواهد بود.

ماده ۳۳ - کارشناسانی که مستخدم شاغل دولت یا مؤسسات دولتی یا شرکتهای دولتی و وابسته به دولت یا شهرداریها یا سایر نهادهای عمومی غیر دولتی و یا سایر شرکتهای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا ذکر صریح نام است، می‌باشند، نمی‌توانند در دعاوی و سایر امور مستلزم امر کارشناسی رسمی که مربوط به دستگاه متبوع آنهاست به عنوان کارشناس رسمی مداخله و اظهار نظر کنند مگر اینکه در آن رشته کارشناس رسمی دیگری وجود نداشته و یا مرضی الطرفین باشند یا آنکه کارمند مذکور طبق مقررات مربوط به آن دستگاه قانوناً ملزم به اظهار نظر باشد. هیچ کدام از مراجع قضائی و ادارات دادگستری و ثبت اسناد و املاک نمی‌توانند امر کارشناسی رسمی را به کارشناسانی که کارمند شاغل قضائی یا اداری دادگستری یا ثبت اسناد و املاک می‌باشند ارجاع کنند مگر اینکه در آن رشته جز قاضی و یا کارمند شاغل، کارشناس دیگری وجود نداشته باشد.

۱- کارشناسانی که در کدام نهادها اشتغال دارند، نمی‌توانند در امور کارشناسی مربوط به دستگاه متبوع خود دخالت کنند؟

الف) وزارتخانه‌ها

ب) شهرداری‌ها

ج) شرکتهای دولتی وابسته به دولت

د) همه موارد فوق

پاسخ صحیح: د) همه موارد فوق

۲- در چه شرایطی می‌توانند این کارشناسان در امور مربوط به دستگاه متبوع خود اظهار نظر کنند؟

الف) در صورت نبود کارشناس رسمی دیگر در آن رشته

ب) در صورت رضایت طرفین

(ج) در صورت الزام قانونی

(د) همه موارد فوق

پاسخ صحیح: (د) همه موارد فوق

۳- آیا مراجع قضائی می‌توانند امور کارشناسی را به کارمندان شاغل دادگستری ارجاع دهند؟

(الف) همیشه می‌توانند

(ب) تنها در صورتی که کارشناس دیگری موجود نباشد

(ج) هرگز نمی‌توانند

(د) فقط با موافقت دادستان

پاسخ صحیح: (ب) تنها در صورتی که کارشناس دیگری موجود نباشد

ماده ۳۴ - مقررات تبصره الحاقی به بند (۲۴) ماده (۵۵) قانون شهرداریها مصوب ۱۳۵۲/۴/۵ و اصلاحات بعدی در مورد کارشناسان رسمی و مترجمان رسمی دادگستری نیز جاری است.

ماده ۳۵ - در صورت فوت و یا حجر کارشناس رسمی و یا محرومیت دائم از کارشناسی رسمی، با اعلام ذی‌نفع، نماینده قانون مربوط به اتفاق نماینده مرجع قضائی محل ضمن تنظیم صورتجلسه لازم برگها و اسناد راجع به امور کارشناسی را جمع کرده در قانون، بایگانی می‌نماید و در صورتی که بین آنها اشیاء یا اسنادی، با ارائه دلایل کافی توسط مدعی، متعلق به اشخاص باشد به صاحبان آنها رد می‌کند.

۱- در صورت فوت یا حجر کارشناس رسمی، چه مرجعی مسئول جمع‌آوری و بایگانی برگها و اسناد مربوط به امور کارشناسی است؟

(الف) تنها نماینده قانون

(ب) تنها نماینده مرجع قضائی

(ج) نماینده قانون به اتفاق نماینده مرجع قضائی

(د) مدیر کل امور کارشناسی

پاسخ صحیح: (ج) نماینده قانون به اتفاق نماینده مرجع قضائی

۲- اگر اشیاء یا اسنادی متعلق به اشخاص دیگر باشد، تحت چه شرایطی به صاحبان آنها بازگردانده می‌شود؟

الف) با تشخیص نماینده قانون

ب) با ارائه دلایل کافی توسط مدعی

ج) در صورت تایید رئیس دادگستری

د) صرفاً با حکم دادگاه

پاسخ صحیح: ب) با ارائه دلایل کافی توسط مدعی

ماده ۳۶ - در هر یک از رشته‌های کارشناسی که اظهارنظر کارشناس رسمی نسبت به موضوع ارجاع شده لزوماً محتاج به کسب اطلاعاتی است که تنها در اختیار وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی و وابسته به دولت، نهادهای عمومی غیردولتی و سایر شرکتهای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا ذکر صریح نام است می‌باشد، کارشناس مذکور مکلف به مراجعه به دستگاه یا دستگاههای ذی‌ربط بوده و دستگاه یا دستگاههای یادشده نیز موظف به در اختیار گذاشتن اطلاعات مورد نیاز برای اظهارنظر کارشناسی رسمی می‌باشند.

تبصره - اطلاعات طبقه‌بندی شده و غیر قابل انتشار دستگاههای مورد اشاره در این ماده از حکم مذکور مستثنی می‌باشد و طبق مقررات قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ در اختیار کارشناس ذی‌ربط قرار خواهد گرفت.

کارشناس مزبور تنها این اطلاعات را در حیطه وظایف و مسؤولیتهای خود در رابطه با امر ارجاع شده اعمال خواهد کرد و به کارگیری و یا افشای آن در غیر مورد مذکور ممنوع است در غیر این صورت مشمول قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی - مصوب ۱۳۵۳/۱۱/۲۹ در قسمتهای ذی‌ربط آن خواهد بود.

۱- کارشناس رسمی در چه شرایطی موظف به مراجعه به دستگاههای دولتی است؟

الف) هر زمان که بخواهد

ب) زمانی که اطلاعات خاصی برای اظهارنظر نیاز باشد

ج) تنها در صورت درخواست قاضی

پاسخ صحیح: ب) زمانی که اطلاعات خاصی برای اظهارنظر نیاز باشد

۲- آیا اطلاعات طبقه‌بندی شده شامل الزامات این ماده می‌شود؟

الف) بله، همه اطلاعات باید در اختیار کارشناس قرار گیرد

ب) خیر، اطلاعات طبقه‌بندی شده مستثنی هستند

ج) تنها در صورت موافقت دستگاه

پاسخ صحیح: ب) خیر، اطلاعات طبقه‌بندی شده مستثنی هستند

ماده ۳۷ - هر گاه کارشناس رسمی با سوء نیت ضمن اظهار عقیده در امر کارشناسی بر خلاف واقع چیزی بنویسد و یا در اظهار عقیده کتبی خود راجع به امر کیفری و یا حقوقی تمام حقایق را ذکر نکند و یا بر خلاف واقع چیزی ذکر کرده باشد جاعل در اسناد رسمی محسوب می‌گردد و همچنین هر گاه کارشناس رسمی در چیزی که برای آزمایش در دسترس او گذاشته شده با سوء نیت تغییر بدهد به مجازاتهای مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود و اگر گزارش خلاف واقع و اقدامات کارشناس رسمی در حکم دادگاه مؤثر واقع شده باشد کارشناس مذکور به حداکثر مجازات تعیین شده محکوم خواهد شد. حکم یاد شده در مورد خبرگان محلی نیز لازم‌الرعايه می‌باشد.

۱- چه نوع رفتارهایی از سوی کارشناس رسمی می‌تواند منجر به شناخته شدن او به عنوان جاعل در اسناد رسمی شود؟

الف) ارائه اطلاعات نادرست به طور عمدی

ب) عدم ذکر تمام واقعیت‌ها در گزارش

ج) تغییر عمدی در آزمایش‌های موجود

د) همه موارد فوق

پاسخ صحیح: د) همه موارد فوق

۲- اگر گزارش خلاف واقع کارشناس در حکم دادگاه مؤثر باشد، چه مجازاتی برای او در نظر گرفته می‌شود؟

الف) مجازات حداقلی

ب) فقط تذکر کتبی

ج) حداکثر مجازات تعیین شده در قانون

ماده ۳۸- صدور پروانه برای کارشناسان رسمی فقط برای یک رشته کارشناسی مجاز است.

آئین نامه اجرائی قانون کارشناسان رسمی دادگستری (مصوب ۱۳۸۲/۰۲/۱۵)

ماده ۷ — به منظور انتخاب اعضاء شورای عالی پس از تعیین نصاب هر استان در روز و ساعت معینی در کانون مربوط در سراسر کشور انتخابات برگزار می شود. کارشناسان رسمی دادگستری عضو کانون مربوط می توانند به تعداد دو برابر نصاب تعیین شده به کاندیداهای مورد نظر خود رأی دهند. انتخاب شوندگان به ترتیب فوق در جلسه ای که در محل شورای عالی تشکیل می شود و تاریخ آن از قبل تعیین و به اطلاع منتخبین رسیده از بین خود ۱۸ نفر را بعنوان اعضاء شورای عالی انتخاب می نمایند. در هر صورت تعداد انتخاب شدگان در استان باید دو برابر نصاب تعیین شده باشد.

تبصره ۱ — کلیه هجده نفر باقیمانده از منتخبان مرحله اول، به عنوان «افراد ذخیره» کانونهای مربوط در شورای عالی محسوب می گردند تا چنانچه اعضاء اصلی کانون مربوط به هر دلیل از جمله فوت، استعفاء، تعلیق، ابطال پروانه کارشناسی یا غیبت غیر موجه عضویت خود را از دست دهند، «افراد ذخیره» آن کانون که به ترتیب حائز اکثریت آراء بوده برای بقیه مدت به عضویت اصلی شورای عالی در آیند.

تبصره ۲ — چنانچه «افراد ذخیره» نیز به دلایل فوق وجود نداشته باشند، انتخابات میان دوره ای در کانون مربوط انجام شده و دو برابر نصاب تعیین شده مذکور انتخاب و معرفی می گردند تا در شورای عالی با حضور تمامی اعضاء اصلی و نیز «افراد ذخیره» کانونها که حداکثر سی و شش نفر خواهند بود، اعضاء اصلی مورد نیاز تا حد نصاب را انتخاب نمایند. در هر صورت رعایت نصاب تعیین شده برای کانونها اعم از اصلی و ذخیره مبلید مد نظر باشد. بقیه منتخبان مذکور «افراد ذخیره» کانون مربوط برای باقیمانده مدت محسوب می گردند.

ماده ۸ — مسئولیت اجرای انتخابات به عهده شورای عالی خواهد بود. معرفی کارشناسان موضوع ماده (۱۳) قانون به رئیس قوه قضائیه و اجرای انتخابات شورای عالی و کلیه وظائفی که در قانون و این

آئین‌نامه به عهده شورای عالی است، در دوره اول و قبل از تشکیل شورای عالی به عهده کانون استان تهران می‌باشد.

ماده ۹- محل برگزاری مرحله اول انتخابات شورای عالی، کانون استانها و در مرحله دوم کانون استان تهران یا شورای عالی می‌باشد.

در مواردی که طبق قسمت اخیر ماده (۵) این آئین‌نامه دو یا چند کانون و نمایندگی با یکدیگر تجميع و رأی می‌دهند، محل برگزاری مرحله اول انتخابات در کانونهای مذکور خواهد بود که اعضای هر کانون برای اخذ رأی به کانون استان خود مراجعه می‌نمایند. حائزان اکثریت آراء در این محاسبه کارشناسی می‌باشد که بیشترین رأی را در صندوق کانونهای مذکور کسب نموده باشد، اعم از آراء اعضای مقیم کانونها و آراء اعضای استانهای دیگری که به دلیل نداشتن کانون مستقل عضو نمایندگی آن کانون می‌باشند.

ماده ۱۰- به منظور همکاری و هماهنگی کانونها در امر انتخابات شورای عالی و انتخاب سی و شش نفر مربوط (هجده نفر اعضای اصلی و هجده نفر افراد ذخیره)، بدو با تشکیل مجمع عمومی مرکب از اعضای هیئت مدیره کلیه کانونهای کشور که به دعوت کانون استان تهران تشکیل می‌گردد از بین کارشناسان معتبر نسبت به تعیین «هیئت نظارت بر انتخابات شورای عالی» برای هر استان به پیشنهاد هر یک از هیئت مدیره‌های استانها اقدام می‌گردد. تعداد اعضای هیئت نظارت مذکور باید به نحوی باشد که برای هر استان لااقل سه نفر به عنوان ناظر بر انتخابات، به شرط آنکه ناظران خود داوطلب عضویت در شورای عالی نباشند، انتخاب شوند. نحوه تشکیل، حد نصاب، اداره جلسه و سایر ضوابط مجمع عمومی هیئت مدیره کانونها، طبق نظامات و تشریفات مقرر در قانون و این آئین‌نامه می‌باشد که برای مجامع عمومی پیش بینی شده است.

ماده ۱۱- انتخابات اعضای شورای عالی در یک روز و ساعت معین در کل کشور انجام و صندوق اخذ رأی در محل کانونهای مربوط یا نمایندگیهای کانون ذی ربط مستقر می‌گردد. کارشناسان واجد شرایط رأی دادن در ساعات تعیین شده برای تکمیل تعرفه منضم به رأی و اخذ برگ مخصوص رأی‌گیری شخصاً با در دست داشتن پروانه کارشناسی معتبر در محل صندوق کانون استان یا نمایندگی مربوط مراجعه و به طور مخفیانه رأی خواهند داد. صندوقها باید قبلاً با نظارت ناظران منتخب مجمع عمومی هیئت مدیره‌ها لاک و مهر شده و برگهای آراء نیز قبلاً توسط ناظران مذکور امضاء و مهر گردد.

تبصره — مجمع عمومی هیئت مدیره استانها می توانند در صورت داشتن امکانات اخذ رأی در استانهای که در آنها کانون تشکیل نشده و به صورت نمایندگی یکی از کانونها اداره می شوند ناظران را معرفی و در همان روز و ساعت و تاریخ اخذ رأی، در استانهای مذکور نیز صندوق اخذ رأی مستقر نمایند.

ماده ۱۲ — پس از خاتمه مهلت اخذ رأی، صندوقها در محل کانون یا محل نمایندگی مربوط، با حضور ناظران منتخب مجمع عمومی هیئت مدیره کانونها و دو نفر نمایندگان هیئت مدیره کانون مربوط که خود داوطلب انتخاب در شورای عالی نمی باشند، مفتوح گردیده، شمارش و قرائت آراء انجام می گیرد. سپس اسامی منتخبان بر اساس آراء مأخوذه صندوق یا صندوقهای اخذ رأی آن استان به ترتیب آراء مکتسبه صورتمجلس و به امضاء اعضاء جلسه رسیده و برای شورای عالی ارسال می شود.

ماده ۱۳ — اولین جلسه شورای عالی، حداکثر پانزده روز پس از انتخابات مرحله دوم، با حضور کلیه اعضاء اصلی تشکیل می گردد. در این جلسه، اعضاء از بین خود رئیس، نایب رئیس، خزانه دار، کارپرداز، دو نفر منشی و دو نفر بازرس با اکثریت آراء انتخاب می نمایند.

تبصره ۱ — دعوت اعضاء برای تشکیل جلسه به وسیله رئیس شورای عالی صورت می گیرد و در اولین دوره به دعوت رئیس کانون استان تهران می باشد.

تبصره ۲ — چنانچه در جلسه اول همه اعضاء شرکت ننمایند، ظرف یک هفته جلسه بعدی تشکیل و با حضور نصف به علاوه یک اعضاء اصلی رسمیت خواهد یافت. رأی دو سوم حاضران در جلسه معتبر است.

تبصره ۳ — جلسات شورای عالی در هر ماه یک بار تشکیل می شود و در صورت ضرورت جلسات فوق العاده تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۴ — چگونگی ایجاد تشکیلات سازمانی و تقسیم وظائف اعضاء شورای عالی طبق دستورالعمل داخلی شورای مزبور صورت خواهد گرفت.

ماده ۱۵ — عضویت در شورای عالی افتخاری است و بابت عضویت و شرکت در جلسات حق الزحمه ای پرداخت نمی شود.

تبصره — چنانچه هر یک از اعضاء به تشخیص و تصویب شورای عالی به صورت موظف در این شورا مشغول به کار گردند، با تصویب شورای یاد شده حق الزحمه ای مناسب برای دوران اشتغال به آنان پرداخت می گردد.

ماده ۱۶— هزینه‌های جاری شورای عالی در بودجه‌ای که همه ساله توسط شورای مزبور تصویب می‌گردد، از محل درآمد کانون استانها به نسبت بودجه سالانه هر کانون تامین می‌شود. کانونها مکلف به پرداخت این هزینه‌ها در ظرف سال می‌باشند.

ماده ۱۷— شورای عالی می‌تواند از طریق کانونهای مستقل مربوط، محدوده مورد عمل کارشناسان رسمی را به حوزه معینی منحصر نماید. کارشناسان رسمی موظفند نظاماتی را که از طریق شورای عالی با رعایت قانون و این آئین‌نامه اعلام می‌گردد رعایت نمایند.

ماده ۱۸— شورای عالی می‌تواند از میان کارشناسان رسمی کانونهای کشور در هر رشته، هیئت یا هیئتهائی مرکب از حداقل سه نفر کارشناس رسمی به عنوان کمیسیونهای مشورتی علمی و فنی کارشناسان آن رشته انتخاب نماید تا ضمن همکاری لازم در تهیه سؤالات آزمون و نیز اعطاء صلاحیت اولیه یا اضافی به کارشناسان رسمی یا متقاضیان کارشناسی، نظر مشورتی خود را به شورای عالی و یا به کانونهائی که شورای عالی به آنها تفویض اختیار نموده اعلام نمایند.

ماده ۱۹— به منظور هماهنگی و امکان استفاده از کارشناسان رسمی کشور در دعاوی خارجی و محاکم و مراجع بین‌المللی، شورای عالی موظف است کارت و پروانه کارشناسان رسمی کل کشور را علاوه بر زبان فارسی به زبان انگلیسی نیز تهیه و جهت استفاده آنها در اختیار کانونهای کشور قرار دهد.

ماده ۲۰— اعضای شورای عالی برای مدت چهار سال با رأی کارشناسان رسمی کل کشور انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد تنها برای یک دوره دیگر بلا مانع است.

ماده ۲۱— مکاتبات شورای عالی صرفاً از طریق رئیس شورا و در غیاب وی با نایب رئیس خواهد بود.

ماده ۲۲— مقررات، دستورالعملها و ضوابطی که در حدود مقررات قانون و این آئین‌نامه توسط شورای عالی تصویب و ابلاغ می‌گردد و همچنین در کلیه مواردی که در اجرای این آئین‌نامه ابهاماتی پیش آید، نظر شورای عالی که‌با در نظر گرفتن مقررات قانون و این آئین‌نامه اعلام می‌گردد معتبر بوده و برای کلیه کارشناسان رسمی کانونها و مراجع مربوط لازم‌الرعايه می‌باشد.

فصل سوم - مجامع عمومی:

ماده ۲۳— اعضای مجامع عمومی هر کانون از کارشناسان رسمی آن کانون و همچنین کارشناسان رسمی نزدیکترین استان مجاور که به لحاظ فقدان کانون مستقل عضو آن کانون هستند و دارای پروانه کارشناسی معتبر بوده و در حال تعلیق نباشند تشکیل می‌گردد.

ماده ۲۴ — چنانچه مجامع عمومی بر اساس بند (الف) ماده (۶) قانون در دومین جلسه نیز نصاب لازم را نداشته باشند، دعوت از اعضاء تا تشکیل مجمع با نصاب لازم قانونی تجدید می شود.

ماده ۲۵ — در هیچ یک از مجامع، وکالت از اعضاء دارای اعتبار نمی باشد.

ماده ۲۶ — در مواردی که مهلت تشکیل مجمع عمومی عادی گذشته و به هردلیل از جمله عدم حد نصاب قانونی در جلسات اول و دوم مجمع عمومی عادی رسمیت نیافته و منتج به نتیجه نشده باشد مجمع عمومی فوق العاده تشکیل می گردد.

ماده ۲۷ — در مواردی که نیاز به انتخابات میان دوره ای باشد و همچنین در سایر مواردی که ضرورت تشکیل مجمع فوق العاده را با رعایت دیگر مقررات قانون بنا به تشخیص هیئت مدیره کانون مربوط ایجاب نماید و تصمیمات متخذه جزو وظایف مجمع عمومی عادی نباشد، مجمع عمومی فوق العاده تشکیل می گردد.

ماده ۲۸ — نصاب رسمیت جلسات مجامع عمومی عادی در مورد جلسات مجامع عمومی فوق العاده نیز لازم الرعایه است.

ماده ۲۹ — مهلت ثبت نام داوطلبان برای عضویت در هیئت مدیره کانون و بازرسان و دادستان انتظامی قبل از تشکیل مجامع عمومی، از سوی شورای عالی از طریق درج در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار اعلان و توسط کانون مربوط اعلام می گردد. داوطلبان بلید در مهلت تعیین شده به صورت کتبی تقاضای خود را در دفتر کانون مربوط ثبت نمایند.

ماده ۳۰ — منظور از شهر محل کانون مندرج در تبصره (۱) ماده (۹) قانون، حوزه فعالیت کارشناس می باشد که در پروانه کارشناسی وی مشخص شده است.

ماده ۳۱ — پس از پایان مهلت ثبت نام داوطلبان، دفتر کانون مربوط موظف است تقاضاهای ثبت شده و وضع پروانه داوطلبان و مشخصات کامل آنها را در اختیار کمیسیون ماده (۱۳) قانون قرار دهد. کمیسیون موظف است ظرف مدت هفت روز شرائط داوطلبان را با شرایط مندرج در ماده (۹) قانون تطبیق و نظر خود را به کانون مربوط اعلام نماید.

ماده ۳۲ — نظر کمیسیون بلافاصله در محل کانون مربوط اعلام می گردد. کارشناسان داوطلب که به نظر کمیسیون اعتراض دارند می توانند ظرف سه روز از تاریخ اعلان، اعتراض خود را به کانون مربوط تسلیم نمایند. اعتراضات واصله توسط کانون مربوط بلافاصله به شورای عالی ارسال می گردد و

شورای مزبور حداکثر ظرف یک هفته رسیدگی و نظر خود را اعلام می‌نماید. نظر شورای عالی قطعی است.

ماده ۳۳ - پس از اعلام اسامی داوطلبان واجد صلاحیت، مجمع عمومی در مهلت مقرر قانونی تشکیل می‌گردد و برای انتخاب رئیس و منشیان، از بین اعضای حاضر در مجمع یک نفر به عنوان رئیس سنی و یک نفر منشی اداره جلسه را به عهده می‌گیرند و سپس رئیس و دو نفر منشی مجمع عمومی از سوی حاضران در مجمع و از بین اعضاء حاضر انتخاب می‌شوند.

ماده ۳۴ - هیئت نظارت از بین اعضاء حاضر در جلسه مجمع عمومی انتخاب می‌گردند. داوطلبان برای هیئت مدیره، بازرسان و دادستان انتظامی نمی‌توانند به عضویت هیئت نظارت انتخاب شوند.

ماده ۳۵ - اعضاء شورای عالی و هیئت مدیره کانونها و سایر اعضاء ارکان کانونها موظفند همانند سایر کارشناسان رسمی ضمن اقدام برای تمدید به موقع پروانه کارشناسی خود، سایر نظامات مربوط را از طریق کانون ذی ربط رعایت نمایند.

ماده ۳۶ - وظائف هیئت رئیسه و هیئت نظارت مجامع عمومی عبارتند از:

الف - ایجاد نظام در برگزاری انتخابات.

ب - توزیع اوراق اخذ رأی پس از امضاء و مهر نمودن.

ج - مراقبت در جمع آوری، شمارش و قرائت آراء.

د - تنظیم و امضاء صورتجلسه برگزاری انتخابات و تهیه فهرست منتخبان به ترتیب تعداد آراء مکتسبه.

ه - اعلام نتیجه انتخابات به شورای عالی جهت صدور احکام مربوط.

تبصره - هیئت نظارت مکلف است قبل از اخذ رأی صندوق خالی اخذ آراء را به رؤیت مجمع عمومی رسانیده و سپس آن را لاک و مهر نماید.

ماده ۳۷ - انتخابات به صورت جمعی و مخفی انجام می‌گیرد و رأی باید روی اوراق چاپی دو قسمتی تأیید شده به مهر و امضای هیئت نظارت به شرح زیر نوشته شود:

در قسمتی از ورقه که نزد کانون باقی می‌ماند مشخصات کامل رأی دهنده شامل موارد ذیل ثبت می‌گردد:

الف - نام و نام خانوادگی و نام پدر.

ب - شماره پروانه کارشناسی.

ج - نام کانون محل اخذ رأی.

د - امضاء رأی دهنده.

پس از ثبت مشخصات مذکور، قسمت دوم ورقه که باید فاقد هر گونه امضاء، شماره و علامت مشخصه بوده و فقط دارای محل مناسب و کافی برای درج اسامی به تعداد اعضاء اصلی و علی البدل ارکان کانون باشد، از ورقه جدا و به رأی دهنده تسلیم می گردد، تا رأی خود را در آن به صورت مخفی نوشته و در صندوق بیاورد.

ماده ۳۸ - پس از پایان مهلت اخذ رأی، صندوق آراء توسط هیئت رئیسه مجمع عمومی و هیئت نظارت مفتوح و آراء مأخوذه شمارش و قرائت می شود و فهرست منتخبان به ترتیب آراء مأخوذه تهیه و امضاء می گردد.

تبصره - آراء قرائت شده مجدداً در صندوق ضبط و توسط هیئت نظارت لاک و مهر می گردد و تا پایان رسیدگی به اعتراضات احتمالی و اعلام نتیجه قطعی انتخابات محفوظ می ماند تا در صورت نیاز به بازبینی و بازرسی مورد استفاده قرار گیرد و سپس معدوم می شود.

ماده ۳۹ - مدت اعتراض، جریان انتخابات تا سه روز پس از اعلام نتایج اولیه انتخابات می باشد و اعتراض از کسانی پذیرفته می شود که در مجمع عمومی حضور داشته اند.

ماده ۴۰ - اعتراض به صورت کتبی به کانون مربوط تسلیم و در جلسه ای مرکب از هیئت رئیسه مجمع عمومی و هیئت نظارت و نماینده شورای عالی رسیدگی می شود. رأی اکثریت حاضران معتبر می باشد.

ماده ۴۱ - کانون مربوط ظرف سه روز از تاریخ قطعی شدن انتخابات، اسامی منتخبان را به شورای عالی ارسال کرده و شورای مزبور احکام لازم را در اسرع وقت صادر و ابلاغ می نماید.

ماده ۴۲ - چنانچه در جلسه رسیدگی به اعتراضات، اعتراض وارد تشخیص داده شود، مراتب جهت اتخاذ تصمیم لازم به شورای عالی اعلام می گردد.

فصل چهارم - هیئت مدیره:

ماده ۴۳ - اعضاء اصلی هیئت مدیره کانون به ترتیب تعداد آراء مکتسبه از بین منتخبان تعیین و بقیه نیز به ترتیب تعداد آراء و تا حد نصاب مقرر در ماده (۱۰) قانون عضو علی‌البدل خواهند بود.

ماده ۴۴ - اولین جلسه هیئت مدیره منتخب ظرف حداکثر یک هفته پس از صدور احکام اعضاء توسط شورای عالی به ترتیب به دعوت رئیس، نایب رئیس هیئت مدیره قبلی و یا ناظر شورای عالی در مجمع عمومی با حضور تمامی اعضاء تشکیل و نسبت به انتخاب رئیس و نائب رئیس و منشی و مسئول امور مالی تصمیم‌گیری خواهند نمود.

تبصره ۱ - چنانچه در جلسه اول تمامی اعضاء حضور نیابند جلسه بعدی ظرف یک هفته با رعایت نصاب مندرج در ماده (۱۰) قانون تشکیل یافته و مسئولان یاد شده، انتخاب می‌گردند.

تبصره ۲ - جلسات هیئت مدیره باید حداقل هر پانزده روز یک بار تشکیل و خلاصه مذاکرات و نتیجه تصمیمات قرائت و تصویب و سپس صورتجلسه به امضاء حاضران در جلسه برسد.

ماده ۴۵ - از اعضای اصلی و علی‌البدل جهت شرکت در جلسات هیئت مدیره دعوت به عمل می‌آید و اعضای علی‌البدل در صورتی حق رأی خواهند داشت که به علت عدم حضور اعضای اصلی حد نصاب قانونی حاصل نشده باشد. در این صورت تا حصول نصاب قانونی اعضای علی‌البدل به ترتیب آراء به عنوان اعضای اصلی صرفاً در همان جلسه حق رأی خواهند داشت.

ماده ۴۶ - در صورت فوت یا استعفاء و یا سلب صلاحیت و یا غیبت غیر موجه در شش جلسه متوالی و یا هر دلیل قانونی دیگر که باعث برکناری عضو اصلی شود، عضو علی‌البدلی که دارای بیشترین رأی بوده به عنوان عضو اصلی جایگزین می‌گردد و حکم وی با معرفی رئیس کانون توسط رئیس شورای عالی صادر می‌شود.

ماده ۴۷ - هیئت مدیره هر کانون مکلف است هزینه متناسبی را که شورای عالی برابر تبصره ذیل ماده (۳۰) قانون به عنوان سهم آن کانون از هزینه‌های جاری شورای عالی تعیین و ابلاغ می‌نماید همه ساله در بودجه خود منظور و به تدریج طی سال مالی مربوط حداکثر تا پایان سال مالی به شورای عالی بپردازد.

ماده ۴۸ - هیئت مدیره هر کانون موظف است به منظور اطمینان از ارتقای کیفیت خدمات حرفه‌ای کارشناسان کانون مربوط، هماهنگی در روشهای انجام کارشناسی، کیفیت گزارشهای کارشناسی، پیشگیری از رفتار ناسازگار با شئون حرفه‌ای و ضرورت گذراندن دوره‌های بازآموزی کارشناسان عضو، همچنین دقت در رعایت مقررات قانونی، آئین‌نامه‌ها و دستورالعملهای اجرایی و ضوابط و

نظامنامه‌های تدوینی و تصویبی شورای عالی، بر کار حرفه‌ای کارشناسان رسمی آن کانون نظارت مستمر نماید.

نظارت کانون بر فعالیتهای حرفه‌ای اعضاء با جلب نظر گروه‌های تخصصی ذی ربط انجام می‌گیرد.

کارشناسان رسمی موظفند پرونده‌ها، اطلاعات، مدارک مورد نیاز را برای رسیدگی در اختیار کانون و گروه‌های مذکور قرار دهند. گزارش‌ها و مدارک مربوط جزو اسناد طبقه بندی شده محسوب و به کارگیری و یا افشای آن در غیر مورد ممنوع می‌باشد.

فصل پنجم - بازرسان:

ماده ۴۹ - وظائف و اختیارات بازرسان در شورای عالی عبارتست از:

الف - مانند سایر اعضاء شورای عالی در جلسات شورای مزبور با داشتن حق رأی شرکت نموده و در تعیین خط مشی و سایر تصمیمات سهیم می‌باشند.

ب - هر زمان که لازم بدانند می‌توانند امور مالی شورای عالی را مورد بررسی و حسابرسی قرار داده و اگر در زمینه نگهداری حسابها و مسائل مالی به مواردی از وجود نقص و یا سوء جریان برخورد نمودند موضوع را به رئیس شورای عالی جهت طرح در جلسات آن شورا گزارش نمایند و چنانچه رئیس شورای عالی از طرح موضوع خودداری نماید، بازرسان می‌توانند موضوع نواقص احتمالی را مستقیماً در شورای عالی مطرح نمایند.

ماده ۵۰ - وظائف و اختیارات بازرسان در هیئت مدیره کانونها بشرح زیر است:

الف - بازرسان می‌توانند در جلسات هیئت مدیره بدون داشتن حق رأی شرکت نمایند.

ب - بازرسان اختیار دارند بدون دخالت در امور اجرائی بر عملیات کانون نظارت داشته و دفاتر و اسناد و مدارک و اطلاعات مورد نیاز را بدون آنکه وقفه‌ای در فعالیتهای اجرایی کانون ایجاد شود مطالبه و مورد بررسی قرار دهند.

ج - بازرسان موظفند صورتهای مالی مصوب هیئت مدیره کانون را که حداقل دو هفته قبل از تشکیل مجمع عمومی سالیانه تهیه و در اختیارشان قرار می‌گیرد، مورد رسیدگی قرار داده و نظر خود را ظرف حداکثر پنج روز قبل از تشکیل مجمع عمومی در اختیار هیئت مدیره جهت طرح در مجمع عمومی قرار دهند و گزارش سالیانه خود را بر اساس ماده (۲۰) قانون به مجمع عمومی ارائه نمایند.

فصل ششم - آزمون، کارآموزی، صدور پروانه کارشناسی:

ماده ۵۱ — شورای عالی همه ساله طی یک نوبت آگهی که حداقل در دو روزنامه کثیرالانتشار کشور منتشر می‌شود تعداد کارشناسان مورد نیاز در رشته‌های مختلف را به تفکیک نیاز استانها اعلان خواهند نمود.

تبصره ۱ — شورای عالی قبل از انتشار آگهی نظرات ادارات کل دادگستری‌های استانها و کانونها را در مورد نیاز استان مربوط کسب و بر مبنای آن تصمیم مقتضی اتخاذ می‌نماید.

تبصره ۲ — کانون‌ها می‌توانند آگهی منتشره از سوی شورای عالی در بخش مربوط به حوزه فعالیت خود را در یک روزنامه محلی نیز منتشر نمایند.

ماده ۵۸ — واحد حراست کانون مکلف است هر گونه همکاری را با کمیسیون ماده (۱۳) قانون به عمل آورده و تحقیقات مورد نظر کمیسیون را در مهلتی که تعیین می‌شود انجام و نتیجه را اعلام دارد. همچنین کلیه مراجع قضائی و انتظامی، وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات، شرکتها، بانکها، شهرداریها، بنیادها، نهادهای انقلاب اسلامی و اشخاص حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی و سایر مراجع عمومی و دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا ذکر صریح نام است موظفند به استعلامات کمیسیون ماده (۱۳) و حراست کانون پاسخ داده و همکاریهای لازم را معمول دارند.

تبصره — در صورتی که وزارت اطلاعات در مهلت مقرر در تبصره (ه) ماده (۱۵) به استعلامات انجام شده پاسخ ندهد کمیسیون بر اساس اطلاعات کسب شده تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد نمود.

فصل هشتم — دادسرا و دادگاههای انتظامی:

ماده ۶۰ — در صورتی که دادسرای انتظامی پس از اقدامات اولیه و بررسی و تفهیم اتهام به تعقیب کارشناس معتقد باشد، کیفر خواست صادر و ضمن ارسال به دادگاه انتظامی کانون کارشناسان رسمی، یک نسخه از آن را ظرف مهلت ده روز از طریق کانون مربوط به وسیله پست سفارشی پیش‌تاز به کارشناس ابلاغ می‌نماید. کارشناس می‌تواند ظرف مهلت یک ماه از تاریخ ابلاغ پاسخ خود را کتباً از طریق دفتر کانون و یا مستقیماً به دفتر دادگاه انتظامی تسلیم نماید.

ماده ۶۱ — در صورتی که دادسرا یا دادگاههای انتظامی کانون حضور شاکی یا کارشناس را برای ادای توضیحات و کشف حقیقت لازم بدانند حسب مورد احضاریه صادر می‌نمایند. عدم حضور در وقت مقرر بدون عذر موجه مانع از رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود.

ماده ۶۲ — عذر موجه برای کارشناس علاوه بر مقررات مندرج در ماده (۴۱) قانون آئین دادرسی مدنی شامل دعوت دادگاهها و مراجع قانونی دیگر جهت قرار کارشناسی یا ادای توضیحات نزد مراجع مذکور نیز می باشد.

ماده ۶۳ — دادگاههای انتظامی پس از وصول پاسخ کارشناس یا انقضای مهلت های مذکور در ماده (۵۹) وقت رسیدگی تعیین می کنند و از طریق دفتر دادگاه به اطلاع دادرای انتظامی و کارشناس و ریاست کانون مربوط و در مورد دعاوی تجدیدنظر به شورای عالی جهت معرفی دیگر اعضاء دادگاه خواهند رساند.

اعضای معرفی شده در هر پرونده تا پایان رسیدگی و صدور رأی قابل تعویض نخواهند بود. عدم حضور کارشناس یا معاون دادرای انتظامی مانع رسیدگی و صدور حکم نخواهد بود.

ماده ۶۴ — چنانچه به نظر شورای عالی نیاز به شعبه یا شعب دیگر تجدید نظر انتظامی باشد، با درخواست رئیس شورای مزبور و تصویب رئیس قوه قضائیه تشکیل خواهد شد. ارجاع پرونده به شعبه یا شعب تجدید نظر به عهده رئیس شعبه اول تجدید نظر است.

۱- بر اساس ماده ۷۴، چه کسی می تواند درخواست تشکیل شعبه یا شعب تجدید نظر انتظامی را مطرح کند؟

الف) رئیس قوه قضائیه

ب) رئیس شورای عالی

ج) رئیس شعبه اول تجدید نظر

پاسخ صحیح: ب) رئیس شورای عالی

۲- تشکیل شعبه جدید تجدید نظر انتظامی مستلزم تایید چه کسی است؟

الف) رئیس جمهور

ب) وزیر دادگستری

ج) رئیس قوه قضائیه

پاسخ صحیح: ج) رئیس قوه قضائیه

۳- مسئولیت ارجاع پرونده ها به شعبه یا شعب تجدید نظر جدید بر عهده چه کسی است؟

الف) رئیس شعبه اول تجدید نظر

ب) رئیس شورای عالی

ج) رئیس قوه قضائیه

پاسخ صحیح: الف) رئیس شعبه اول تجدید نظر

ماده ۶۵ — در صورتی که مراجع قضایی از کارشناسان تخلفی مشاهده نمایند که قابل تعقیب در دادگاه انتظامی باشد مراتب را کتباً به کانون مربوط اطلاع می دهند. هر گاه کانون موضوع را قبل تعقیب تشخیص دهد پرونده را جهت رسیدگی به دادسرای انتظامی کانون ارجاع می نماید و چنانچه معتقد به تعقیب نباشد مراتب را به مرجع مذکور اطلاع می دهد. در صورتی که نظر کانون مورد پذیرش مرجع قضایی قرار نگیرد رأساً جهت رسیدگی به دادسرای انتظامی کانون ارجاع می نماید.

ماده ۶۶ — مراجع قضائی رسیدگی کننده به شکایات علیه کارشناسان رسمی چنانچه عمل انتسابی را جرم ندانند لکن موضوع را منطبق با یکی از تخلفات مندرج در ماده (۲۶) قانون تشخیص دهند پرونده را با صدور قرار مقتضی جهت رسیدگی به دادسرای انتظامی کانون مربوط ارسال خواهند نمود.

ماده ۶۷ — کلیه شکایات واصله علیه اعضای هیئت مدیره، دادستان و بازرسان کانونها به شورای عالی ارسال می گردد. شورای عالی موظف است موضوع را ضمن بررسیهای لازم عندالاقضاء با سوابق امر در اجرای بند (ط) ماده (۷) قانون جهت رسیدگی و اتخاذ تصمیم به دادسرای انتظامی قضات ارسال نماید.

ماده ۶۸ — دادستان انتظامی هر کانون مکلف است دو برابر دایاران مورد نیاز را از بین کارشناسان رسمی آن کانون انتخاب و معرفی نماید. هیئت مدیره کانون مربوط دایاران مورد نیاز را تأیید و جهت صدور حکم انتصاب به دادستان انتظامی معرفی می کند.

تبصره — دادستان انتظامی کانون می تواند افرادی را از بین حقوقدانان پس از تأمین بودجه آنان از طریق هیئت مدیره و مجمع عمومی به عنوان معاون دادستان انتخاب و ابلاغ لازم صادر نماید.

ماده ۶۹ — در صورتی که مراجع قضایی و انتظامی وزارتخانه ها، ادارات، سازمانها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت، بانکها، نهادها، بنیادها، شهرداریها و اشخاص حقیقی و حقوقی، کارشناس رسمی از کانونها خواسته باشند مکلفند دستمزد کارشناسی را در امور ارجاعی به حساب کانون یا نمایندگی کانون مربوط واریز نمایند تا پس از کسر پنج درصد (۵٪) سهم کانون و سایر کسورات قانونی مابقی به کارشناس پرداخت گردد.

تبصره ۱ — در صورتی که به هر علت حق الزحمه کارشناسی در صندوق قانون تودیع نگردید مراجع مذکور در این ماده مکلفند پنج درصد (۵٪) سهم قانون را کسر و در وجه قانون واریز و به اطلاع قانون یا نمایندگی قانون مربوط برسانند. کارشناسان نیز موظفند فهرست پنج درصد (۵٪) وجوه مکسوره از حق الزحمه کارشناسیهای خود را به اطلاع قانون برسانند.

تبصره ۲ — کارشناسان متخلف از مفاد این ماده در حکم مرتکبان خلاف شئون شغلی مصرح در بند (ه) ماده (۲۶) قانون بوده و تحت تعقیب قانونی قرار خواهند گرفت.

ماده ۷۰ — در تخلفات انتظامی که دو سال از تاریخ وقوع آن منقضی گردیده و تعقیب نشده باشد و یا دو سال از تاریخ آخرین اقدام انتظامی آن گذشته و منتهی به صدور حکم نشده، تعقیب موقوف خواهد شد.

۲۸- ماده ۱۸۷ برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی (مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۲۸)

ماده ۱۸۷ - به منظور اعمال حمایت‌های لازم حقوقی و تسهیل دستیابی مردم به خدمات قضایی و حفظ حقوق عامه، به قوه قضائیه اجازه داده می‌شود تا نسبت به تأیید صلاحیت فارغ‌التحصیلان رشته حقوق جهت صدور مجوز تأسیس مؤسسات مشاوره حقوقی برای آنان اقدام نماید. حضور مشاوران مذکور در محاکم دادگستری و ادارات و سازمانهای دولتی و غیردولتی برای انجام امور وکالت متقاضیان مجاز خواهد بود. تأیید صلاحیت کارشناسان رسمی دادگستری نیز به طریق فوق امکان‌پذیر است. آیین‌نامه اجرائی این ماده و تعیین تعرفه کارشناسی افراد مذکور به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.

آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۸۷ برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی
(مصوب ۱۳۹۷/۱۱/۲۸)

ماده ۱- واژه‌ها و عبارات اختصاری به کار رفته در این آیین‌نامه به شرح ذیل تعریف می‌گردند:

۱- مرکز: مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده؛

۲- هیأت نظارت: هیأت نظارت بر وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده؛

۳- هیأت تعیین صلاحیت: هیأت تعیین صلاحیت وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده؛

۴- ماده ۱۸۷: ماده ۱۸۷ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی؛

۵ — مشاوران خانواده: مشاوران خانواده موضوع آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت خانواده مصوب ۲۷/۱۱/۹۳ و دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت مراکز خانواده مصوب ۲۱/۱۲/۹۶.

ماده ۲ — به منظور سیاست‌گذاری، نظارت و تنظیم خط مشی اجرای ماده ۱۸۷ هیأت نظارت مرکب از معاون اول رییس قوه قضائیه (به عنوان رییس هیأت)، رییس حوزه ریاست، معاون منابع انسانی قوه قضائیه، معاون قضایی قوه قضائیه، دادستان انتظامی قضات، یکی از قضات عالی رتبه دارای پایه قضایی ۹ به بالا با تعیین رییس قوه قضائیه و رییس مرکز تشکیل می‌گردد. تصمیمات هیأت نظارت با رای اکثریت معتبر خواهد بود.

وظائف هیأت مذکور عبارتست از:

الف — تعیین تعداد کارآموز وکالت و کارشناس قابل پذیرش در هر سال؛

ب — نظارت بر حسن اجرای آیین‌نامه و مصوبات هیأت نظارت؛

پ — رسیدگی تجدیدنظر نسبت به تصمیمات هیأت تعیین صلاحیت در مورد رد صلاحیت اخلاقی و رفتاری قبول شدگان در آزمون یا شاغلین وکالت و کارشناسی؛

ت — اتخاذ تصمیم جهت رفع مسائل و مشکلات و ارائه راهکار برای ارتقاء عملکرد مرکز وکلا، مشاوران خانواده و کارشناسان رسمی در چارچوب قوانین و مقررات جاری؛

ث — ایجاد هماهنگی و تعامل بین مرکز و سازمانها، نهادها و ادارات و مراکز قوه قضائیه و کشور؛

ج — وجود این هیأت مانع نظارت مستقیم رییس قوه قضائیه نیست.

ماده ۳ — مرکز دارای شخصیت حقوقی، مالی و اداری مستقل است. رییس مرکز نماینده حقوقی و قانونی مرکز در کلیه مراجع اداری قضایی و سازمانها و ادارات دولتی و غیر دولتی است و می‌تواند نماینده یا وکیل معرفی نماید. آراء و تصمیمات مرکز قلیل اعتراض در هیأت نظارت بوده و قلیل رسیدگی در دیوان عدالت اداری نیست. بودجه مرکز از مبالغ مأخوذه مبلت تمديد پرونده، برگزاری آزمون، مصاحبه و آموزش، چاپ کتب و نشریات و امثال آن، تبلیغات، هدایا و کمکهای علاقه‌مندان و ۵ درصد از درآمد وکلا و کارشناسان و مشاوران خانواده تأمین می‌شود.

رییس مرکز توسط رییس قوه قضائیه از بین حقوقدانان انتخاب می‌گردد که اداره امور مرکز را بعهده خواهد داشت و می‌تواند معاونین خود را در امور اجرایی، آموزشی، اداری و مالی و غیره از بین

مشاورین خانواده، وکلا و کارشناسان رسمی انتخاب نماید. حق الزحمه آنان از درآمدهای مرکز پرداخت می‌شود. امضاء پروانه‌های وکالت، کارشناسی رسمی و مشاوره خانواده با رییس مرکز است.

۱- رئیس مرکز چگونه انتخاب می‌شود؟

الف) از طریق انتخابات عمومی

ب) توسط شورای عالی

ج) توسط رئیس قوه قضائیه از بین حقوقدانان

پاسخ صحیح: ج) توسط رئیس قوه قضائیه از بین حقوقدانان

۲- منابع تامین بودجه مرکز شامل کدام یک از موارد زیر است؟

الف) مالیات‌های دولتی

ب) مبالغ ماخوذه بابت تمدید پروانه، برگزاری آزمون‌ها، چاپ کتب و نشریات، تبلیغات، هدایا و کمک‌های علاقه‌مندان، و ۵ درصد از درآمد وکلا و کارشناسان

ج) کمک‌های بین‌المللی

پاسخ صحیح: ب) مبالغ ماخوذه بابت تمدید پروانه، برگزاری آزمون‌ها، چاپ کتب و نشریات، تبلیغات، هدایا و کمک‌های علاقه‌مندان، و ۵ درصد از درآمد وکلا و کارشناسان

۳- آراء و تصمیمات مرکز در کجا قابل اعتراض هستند؟

الف) در دیوان عدالت اداری

ب) در شورای عالی

ج) در هیات نظارت

پاسخ صحیح: ج) در هیات نظارت

ماده ۴- مرکز جهت اجرای آیین‌نامه مربوطه و تحت نظر رییس مرکز و هیأت نظارت تشکیل می‌گردد و وظایف آن به شرح ذیل است:

الف: انجام بررسیهای کارشناسی و جمع‌آوری اطلاعات لازم از سراسر کشور در خصوص تعیین تعداد مشاوران و کارشناسان در هر سال؛

ب: برگزاری آزمونهای علمی، مصاحبه و گزینش متقاضیان؛

ج: نظارت و پیگیری نسبت به عملکرد وکلا و کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده بویژه بررسی و تحقیق در خصوص تخلفات آنان و همچنین بررسی وضعیت و عملکرد آنان؛

د: شناسایی افراد کم بضاعت و نیازمند به خدمات قضائی و ارجاع امر به مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضائیه؛

هـ: بررسی مدارک و احراز شرایط متقاضیان پروانه وکالت و مشاوره خانواده و کارشناسی که عضو رسمی هیأت علمی دانشگاه می باشند و یا متقاضیان واجد سوابق قضائی؛

و: نظارت و ارزیابی نحوه کارآموزی عملی و آموزش علمی کارآموزان؛

ز: انجام مقدمات اعطای پروانه کارآموزی و پروانه مشاوره حقوقی و وکالت پایه ۱،۲ و کارشناسی؛

ح: برگزاری مراسم تحلیف و اخذ تعهدنامه و سوگندنامه از دریافت کنندگان پروانه مشاوره حقوقی، وکالت و کارشناسی.

ماده ۵ - متقاضیان اخذ مجوز پروانه وکالت و کارشناس رسمی یا تاسیس موسسه مشاوره حقوقی باید دارای شرایط ذیل باشند:

الف: تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران؛

ب: داشتن حداقل ۲۴ سال تمام شمسی برای وکلا، مشاوران حقوقی و کارشناسان رسمی در زمان صدور پروانه مشاوره حقوقی و وکالت و کارشناسی و حداکثر ۶۵ سال تمام شمسی برای مشاوران حقوقی و وکلا؛

ج: داشتن حداقل دانشنامه معتبر کارشناسی از دانشکده های معتبر داخلی یا خارجی (در حالت اخیر، به شرط ارزشیابی رسمی) در رشته حقوق برای متقاضیان مشاوره حقوقی و وکالت و در رشته مورد تقاضا برای متقاضیان کارشناسی؛

د: انجام خدمت وظیفه عمومی یا معافیت دائم برای آقایان؛

ر: عدم سوء پیشینه مؤثر کیفری و عدم محرومیت از حقوق اجتماعی؛

و: عدم اعتیاد به مواد مخدر و سکرآور به تأیید سازمان پزشکی قانونی و عدم تجاهر به فسق؛

ز: عدم اشتغال اعم از رسمی، قراردادی، پیمانی در وزارتخانه‌ها، سازمانها، ادارات و شرکتهای دولتی، نهادهای انقلابی، شهرداریها و مؤسسات مأمور به خدمات عمومی و عدم اشتغال به سردفتری یا دفتریاری در زمان صدور مجوز و پس از آن مادامی که شخص به مشاوره حقوقی و وکالت موضوع این آیین‌نامه اشتغال دارد. (برای متقاضیان وکالت و مشاوره حقوقی)؛

ح: نداشتن سوء شهرت؛

ط: داشتن وثاقت و تعهد به اصل نظام و قانون اساسی؛

ی: عدم محکومیت به انفصال دائم از خدمات قضائی یا خدمات دولتی یا وکالت دادگستری و یا سلب صلاحیت برای متقاضیان شغل مشاوره حقوقی و عدم محکومیت به انفصال دائم از شغل کارشناسی برای متقاضیان کارشناسی.

تبصره - مشاغل آموزشی یا پژوهشی در دانشگاهها از مقررات بند «ز» مستثنی می‌باشد.

ماده ۸ - درخواست متقاضیان به ترتیب وصول در «مرکز» ثبت و برای هر متقاضی پرونده جداگانه ای تشکیل می‌شود. مرکز سوابق متقاضی را از مراجع اطلاعاتی و قضایی محل اقامت و اشتغال یا محل تحصیل فعلی و گذشته و از مؤسسه آموزش عالی مربوطه استعلام و درباره صلاحیت وی بنحو مقتضی تحقیق و نتیجه را در پرونده منعکس و به هیأت تعیین صلاحیت ارائه می‌نماید.

ماده ۹ - پس از انجام آزمون، مصاحبه، تحقیق و گزینش، صلاحیت اخلاقی و رفتاری پذیرفته شدگان توسط هیأتی بنام هیأت تعیین صلاحیت که اعضاء آن مرکب از رئیس مرکز (بعنوان رئیس هیأت) و چهار نفر از قضات عالی رتبه، وکلا، مشاورین خانواده یا کارشناسان رسمی به پیشنهاد هیأت نظارت و تصویب رئیس قوه قضاییه است، تأیید یا رد خواهد شد. جلسات و تصمیمات هیأت با دعوت رئیس مرکز و با حضور و نظر موافق سه عضو که یکی از آنان رئیس مرکز باشد رسمیت دارد.

در صورتیکه هیأت تعیین صلاحیت زوال صلاحیت اخلاقی یا رفتاری هریک از وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده را احراز نماید می‌تواند درخصوص ابطال پروانه، محرومیت دائم یا موقت از مشاغل فوق اتخاذ تصمیم نماید. این تصمیم ظرف بیست روز از ابلاغ قابل تجدیدنظرخواهی در هیأت نظارت است. رای هیأت نظارت در این خصوص قطعی است.

تبصره - مرکز مکلف است بررسی صلاحیت متقاضیان وکالت، کارشناسی رسمی و مشاوره خانواده را از هسته گزینش قوه قضاییه، حفاظت اطلاعات قوه قضاییه یا سایر نهادهای مربوط درخواست نماید.

مراجع مذکور مکلفند بررسی‌های لازم را انجام و نتیجه بررسی را ظرف حداکثر مدت ۲ ماه به مرکز ارسال نماید و الا مرکز رأساً تصمیم مقتضی اتخاذ می‌کند

ماده ۱۰— از کلیه داوطلبان واجد شرایط به ترتیب مقرر در مواد آتی امتحان کتبی بعمل خواهد آمد. زمان و مکان برگزاری امتحان از طریق روزنامه‌های کثیرالانتشار اعلام می‌گردد.

تبصره ۱— به افراد زیر در صورت تأیید صلاحیت اخلاقی و رفتاری آنان بدون شرکت در آزمون به شرط طی دوره کارآموزی حسب مورد پروانه وکالت پایه یک یا کارشناسی رسمی اعطا می‌شود.

۱— اعضاء هیأت‌های علمی دانشکده‌های حقوق مورد تأیید آموزش عالی به شرط داشتن حداقل ۱۵ سال سابقه تدریس با مدرک دکتری در دروس حقوقی یا دروس تخصصی مرتبط؛

۲— اعضاء هیأت علمی در رشته‌های مرتبط کارشناسی به شرط داشتن مدرک دکتری در رشته مرتبط و ۱۵ سال سابقه تدریس در رشته مذکور .

تبصره ۲— داوطلبانی که دارای حداقل دانشنامه لیسانس در یکی از رشته‌های حقوق و فقه و مبانی حقوق اسلامی و پنج سال سابقه قضائی بوده و حائز شرایط دیگر مندرج در ماده ۵ باشند از شرکت در آزمون و کارآموزی معاف بوده و به آنان پروانه پایه ۱ وکالت اعطا می‌شود.

تبصره ۳— ۳۰ درصد از پذیرفته‌شدگان وکالت و کارشناسی هر حوزه قضائی به‌ایثارگران مذکور در ماده ۵۹ مکرر قانون جامع خدمات رسانی به‌ایثارگران، که حداقل ۷۰ درصد نمره آخرین پذیرفته شده را کسب نموده -اند اختصاص می‌یابد. استفاده از این سهمیه مانع از پذیرش ایثارگرانی که نمره قبولی سهمیه آزاد را کسب نموده -اند نمی‌باشد.

تبصره ۴— اعضاء هیأت علمی و کارشناسان رسمی شاغل در سازمان پزشکی قانونی کشور به شرط داشتن ۱۰ سال سابقه کار در سازمان مربوطه از آزمون معاف و در صورت داشتن ۱۵ سال سابقه از آزمون و کارآموزی معاف می‌باشند و پس از احراز سایر شرایط مندرج در ماده (۵) آیین‌نامه و در صورت تأیید صلاحیت علمی و اخلاقی و تجربه آنها توسط سازمان مذکور، به آنان پروانه کارشناسی در حوزه‌های قضائی که مورد نیاز می‌باشد اعطاء می‌شود.

ماده ۱۴— متقاضیان موظف به رعایت تمامی ضوابط و مقررات مذکور در آگهی آزمون که از طریق سامانه اینترنتی مرکز اعلام می‌شود، می‌باشند.

تبصره ۱— قبول شدگان موظف به رعایت موارد زیر می‌باشند:

۱- رعایت ضوابط مندرج در آگهی؛

۲- حضور به موقع در مصاحبه ها؛

۳- شرکت در هریک یا مجموع مراحل کارآموزی، اختبار و تحلیف؛

۴- اخذ پروانه و دفترچه به مدت یکسال پس از قبولی و در مورد اشخاصی که قبلاً قبولی آنان اعلام شده تا ۶ ماه. عدم رعایت موارد بالا موجب کان لم یکن شدن قبولی آنان می گردد.

تبصره ۲- پس از رسیدگی به اعتراضات و اعلام آن در هر آزمون اوراق آزمون و سوابق مربوط به مردودین معدوم و در هیچ مرجعی قابل رسیدگی مجدد نخواهد بود. در صورتی که به تشخیص هیأت نظارت اعتراض وارد باشد، اقدام مقتضی معمول خواهد شد.

ماده ۱۵- مرکز اسامی داوطلبانی را که صلاحیت آنان توسط هیأت تعیین صلاحیت محرز تشخیص داده شده است، به اطلاع رییس قوه قضائیه رسانده و نسبت به صدور پروانه و امضاء آن اقدام می نماید.

ماده ۱۶- اعتبار پروانه وکالت، کارشناس رسمی و مشاوره خانواده موضوع این آیین نامه پس از صدور به مدت ۲ سال خواهد بود که پس از آن برای مدتهای مشابه قابل تمدید می باشد. مشاورین حقوقی و وکلا موظفند برای تمدید پروانه، مفاسد حساب مالیاتی خود را ارائه نمایند و تمبر قانونی تجدید پروانه را نیز ابطال نمایند. در صورت عدم تمدید پروانه، وکالت این افراد در هیچیک از مراجع ذیصلاح قانونی پذیرفته نخواهد شد. همچنین، ارجاع امر کارشناسی از سوی مراجع ذیصلاح به کارشناسی که پروانه وی تمدید نشده است، ممنوع می باشد.

ماده ۱۹- پذیرفته شدگان کارشناسی رسمی باید بمدت ۶ ماه نزد یکی از کارشناسان رسمی در رشته مربوط که حداقل ۵ سال سابقه کارشناسی داشته باشد یا بهر نحوی که مرکز مصلحت بداند، کارآموزی نمایند. در رشته های جدید کارشناسی، شخص پذیرفته شده از کارآموزی معاف خواهد بود، مگر آن که مرکز ترتیب دیگری را مقرر نماید.

۱- پذیرفته شدگان کارشناسی رسمی باید چه مدت کارآموزی کنند؟

الف) ۳ ماه

ب) ۶ ماه

ج) ۹ ماه

پاسخ صحیح: ب) ۶ ماه

۲- کارآموزی پذیرفته‌شدگان کارشناسی رسمی باید نزد چه کسی انجام شود؟

الف) یکی از کارشناسان رسمی در رشته مربوط که حداقل ۵ سال سابقه داشته باشد

ب) هر کارشناس رسمی بدون توجه به سابقه

ج) در دانشگاه تخصصی مربوطه

پاسخ صحیح: الف) یکی از کارشناسان رسمی در رشته مربوط که حداقل ۵ سال سابقه داشته باشد

۳- آیا پذیرفته‌شدگان در رشته‌های جدید کارشناسی نیاز به کارآموزی دارند؟

الف) بله، همیشه نیاز است

ب) خیر، از کارآموزی معافاند مگر اینکه مرکز ترتیب دیگری مقرر کند

ج) بله، به طور اختیاری

پاسخ صحیح: ب) خیر، از کارآموزی معافاند مگر اینکه مرکز ترتیب دیگری مقرر کند

ماده ۲۶- مرکز دارای دادسرا و دادگاه بدوی انتظامی در تمامی استانها و دادگاه تجدیدنظر انتظامی در مرکز است. اعضاء دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی با معرفی رییس مرکز از بین قضات دارای پایه ۹ قضایی و بالاتر توسط رییس قوه قضائیه منصوب می‌گردند. دادگاه‌های بدوی انتظامی دارای یک عضو بعنوان رییس و دادگاه‌های تجدیدنظر انتظامی مرکب از سه عضو یک رییس و دو مستشار است که همگی دارای حق رأی هستند و آراء صادره با امضاء موافق دو نفر از آنان لازم الاجراست. تخلفات وکلا، مشاورین خانواده و کارشناسان رسمی بشرحی است که در قانون کارشناسان رسمی دادگستری، دستورالعمل اجرایی این ماده و قانون وکالت و مقررات مرتبط تدوین شده است.

مجازات‌های انتظامی ۵ درجه به شرح زیر است:

۱- درجه یک: توبیخ کتبی با درج در پرونده؛

۲- درجه دو: توبیخ با درج در سایت مرکز؛

۳- درجه سه: تنزل پایه وکلا یا محدودیت صلاحیت و اختیارات فنی کارشناسان؛

۴- درجه چهار: محرومیت موقت از سه ماه تا سه سال؛

۵ — درجه پنج: محرومیت دائم که به تشخیص قاضی رسیدگی کننده و متناسب با تخلف و شرایط خاطی و اوضاع و احوال حاکم بر موضوع تعیین و اعمال خواهد گردید.

تبصره ۱ — ابلاغ دعوتنامه و اوراق انتظامی وفق ماده ۶۵۵ قانون آیین دادرسی کیفری و آییننامه اجرایی مربوط و از طریق سامانه و یا سایر وسایل ارتباطی مرکز اقدام می گردد.

تبصره ۲ — دادسرای انتظامی مرکز متشکل از یک دادستان و به تعداد کافی دادیار می باشد. دادستان انتظامی توسط رییس مرکز از حقوقدانان انتخاب و در تهران مستقر خواهد بود. امور مربوط به استانیها توسط دادیار انجام می شود. دایاران توسط رییس مرکز از بین وکلا، کارشناسان یا مشاوران خانواده انتخاب می شوند. دادستان انتظامی وظیفه نظارت بر دادسراهای انتظامی و مسئولیت اجرای احکام را بعهده خواهد داشت.

تبصره ۳ — اشخاص زیر می توانند به آراء دادگاههای بدوی انتظامی از جهت تناسبات بین تخلف و مجازات و عدم رعایت قوانین و مقررات مربوط در دادگاه تجدیدنظر انتظامی اعتراض نمایند:

۱- محکوم علیه در مجازاتهای انتظامی درجه ۴ و بالاتر؛

۲- دادستان انتظامی و رییس مرکز نسبت به تمامی آراء دادگاههای بدوی انتظامی.

(ماده ۲۶ فوق العاده مهم می باشد و طرح سؤال از این ماده امسال محتمل است)

مواد مهم قانون آیین دادرسی مدنی مرتبط با آزمون کارشناسان رسمی

دادگستری

جهات رد دادرس:

ماده ۹۱ - دادرس در موارد زیر باید از رسیدگی امتناع نموده و طرفین دعوا نیز می توانند او را رد کنند .
الف - قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از هر طبقه بین دادرس با یکی از اصحاب دعوا وجود داشته باشد .

ب - دادرس قیم یا مخدوم یکی از طرفین باشد و یا یکی از طرفین مباشر یا متکفل امور دادرس یا همسر او باشد .

ج - دادرس یا همسر یا فرزند او ، وارث یکی از اصحاب دعوا باشد.

د - دادرس سابقاً در موضوع دعوی اقامه شده به عنوان دادرس یا داور یا کارشناس یا گواه اظهار نظر کرده باشد .

ه - بین دادرس و یکی از طرفین و یا همسر یا فرزند او دعوی حقوقی یا جزایی مطرح باشد و یا در سابق مطرح بوده و از تاریخ صدور حکم قطعی دو سال نگذشته باشد .

و - دادرس یا همسر یا فرزند او دارای نفع شخصی در موضوع مطروح باشند .

۱- کدام یک از موارد زیر موجب می‌شود که دادرس از رسیدگی به پرونده امتناع ورزد؟

الف) وجود قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم با یکی از طرفین

ب) سابقه قضاوت در موضوع دعوا

ج) هر دو مورد

پاسخ صحیح: ج) هر دو مورد

۲- اگر دادرس یا یکی از اعضای خانوادهاش دارای نفع شخصی در موضوع مطروح باشد، چه اقداماتی باید انجام دهد؟

الف) از رسیدگی خودداری کند

ب) به دلیل عدم وجود تضاد منافع، می‌تواند ادامه دهد

ج) فقط در صورتی از رسیدگی امتناع کند که طرفین اعتراض کنند

پاسخ صحیح: الف) از رسیدگی خودداری کند

۳- در چه شرایطی دادرس می‌تواند به پرونده‌ای که قبلاً در آن اظهار نظر کرده، رسیدگی کند؟

الف) هیچ‌گاه نمی‌تواند

ب) فقط اگر نظرش به‌روز شده باشد

ج) در صورتی که از تاریخ اظهار نظر قبلی دو سال گذشته باشد

پاسخ صحیح: الف) هیچ‌گاه نمی‌تواند

ماده ۹۲ - در مورد ماده ۹۱ دادرس پس از صدور قرار امتناع از رسیدگی با ذکر جهت ، رسیدگی نسبت به مورد را به دادرس یا دادرسان دیگر دادگاه محول می نماید . چنانچه دادگاه فاقد دادرس به تعداد کافی باشد ، پرونده را برای تکمیل دادرسان یا ارجاع به شعبه دیگر نزد رئیس شعبه اول ارسال می دارد و در صورتی که دادگاه فاقد شعبه دیگر باشد ، پرونده را به نزدیکترین دادگاه هم عرض ارسال می نماید .

رجوع به کارشناس

ماده ۲۵۷ - دادگاه می تواند راسا یا به در خواست هر یک از اصحاب دعوا قرار ارجاع امر به کارشناس را صادر نماید. در قرار دادگاه ، موضوعی که نظر کارشناس نسبت به آن لازم است و نیز مدتی که کارشناس باید اظهار عقیده کند ، تعیین می گردد.

ماده ۲۵۸ - دادگاه باید کارشناس مورد وثوق را از بین کسانی که دارای صلاحیت در رشته مربوط به موضوع است ، انتخاب نماید و در صورت تعدد آنها ، به قید قرعه انتخاب می شود . در صورت لزوم تعدد کارشناسان ، عده منتخبین باید فرد باشد تا در صورت اختلاف نظر ، نظر اکثریت ملاک عمل قرار گیرد.

تبصره - اعتبار نظر اکثریت در صورتی است که کارشناس از نظر تخصص با هم مساوی باشند.

۱-دادگاه در چه شرایطی می‌تواند قرار ارجاع امر به کارشناس را صادر کند؟

الف) فقط به درخواست یکی از اصحاب دعوا

ب) به طور خودکار یا به درخواست هر یک از اصحاب دعوا

ج) فقط در صورت وجود اختلاف بین طرفین

پاسخ صحیح: ب) به طور خودکار یا به درخواست هر یک از اصحاب دعوا

۲-دادگاه برای انتخاب کارشناس چه معیارهایی را در نظر می‌گیرد؟

الف) صلاحیت و وثاقت کارشناس در رشته مربوط

ب) تجربه کاری کارشناس

ج) اعتبار اجتماعی کارشناس

پاسخ صحیح: الف) صلاحیت و وثاقت کارشناس در رشته مربوط

۳- اگر چند کارشناس انتخاب شوند و اختلاف نظری بین آنها به وجود آید، چه شرایطی باید رعایت شود؟

الف) تعداد کارشناسان باید فرد باشد تا نظر اکثریت ملاک عمل قرار گیرد

ب) هیچ محدودیتی وجود ندارد و می‌توان به هر تعداد کارشناس انتخاب کرد

ج) فقط یک کارشناس می‌تواند نظر دهد

پاسخ صحیح: الف) تعداد کارشناسان باید فرد باشد تا نظر اکثریت ملاک عمل قرار گیرد

ماده ۲۵۹ - ایداع دستمزد کارشناس به عهده متقاضی است و هر گاه ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ آن را پرداخت نکند، کارشناسی از عداد دلایل وی خارج می‌شود.

هر گاه قرار کارشناسی به نظر دادگاه باشد و دادگاه نیز نتواند بدون انجام کارشناسی انشا رای نماید، پرداخت دستمزد کارشناسی در مرحله بدوی به عهده خواهان و در مرحله تجدید نظر به عهده تجدید نظر خواه است، در صورتی که در مرحله بدوی دادگاه نتواند بدون نظر کارشناس حتی با سوگند نیز حکم صادر نماید، دادخواست ابطال می‌گردد و اگر در مرحله تجدید نظر باشد تجدید نظر خواهی متوقف ولی مانع اجرای حکم بدوی نخواهد بود.

۱- مسئولیت پرداخت دستمزد کارشناس در چه شرایطی به عهده متقاضی است؟

الف) همیشه به عهده تجدیدنظر خواه است

ب) به عهده متقاضی در مرحله بدوی و تجدیدنظر

ج) به عهده متقاضی در مرحله بدوی و به عهده تجدیدنظر خواه در مرحله تجدیدنظر

پاسخ صحیح: ج) به عهده متقاضی در مرحله بدوی و به عهده تجدیدنظر خواه در مرحله تجدیدنظر

۲- چه عواقبی برای عدم پرداخت دستمزد کارشناس ظرف یک هفته وجود دارد؟

الف) کارشناس از دلایل پرونده خارج می‌شود

ب) دادگاه به دلیل عدم پرداخت رای صادر نمی‌کند

ج) درخواست متقاضی ابطال می‌شود

پاسخ صحیح: الف) کارشناس از دلایل پرونده خارج می‌شود

۳- اگر دادگاه نتواند بدون نظر کارشناس رای صادر کند، چه اتفاقی می‌افتد؟

الف) دادخواست ابطال می‌شود

ب) دادگاه می‌تواند با سوگند رای صادر کند

ج) رای صادر شده و سپس تجدیدنظر خواهد شد

پاسخ صحیح: الف) دادخواست ابطال می‌شود

ماده ۲۶۰ - پس از صدور قرار کارشناسی و انتخاب کارشناس و ایداع دستمزد، دادگاه به کارشناس اخطار می‌کند که ظرف مهلت تعیین شده در قرار کارشناسی، نظر خود را تقدیم نماید. وصول نظر کارشناس به طرفین ابلاغ خواهد شد، طرفین می‌توانند ظرف یک هفته از تاریخ ابلاغ به دفتر دادگاه مراجعه کنند و با ملاحظه نظر کارشناس چنانچه مطلبی دارند نفی یا اثباتاً بطور کتبی اظهار نمایند. پس از انقضای مدت یادشده، دادگاه پرونده را ملاحظه و در صورت آماده بودن، مبادرت به انشای رای می‌نماید.

ماده ۲۶۱ - کارشناس مکلف به قبول امر کارشناسی که از دادگاه به او ارجاع شده می‌باشد، مگر این که دارای عذری باشد که به تشخیص دادگاه موجه شناخته شود، در این صورت باید قبل از مباشرت به کارشناسی مراتب را به طور کتبی به دادگاه اعلام دارد. موارد معذور بودن کارشناس همان موارد معذور بودن دادرس است.

۱- پس از ابلاغ نظر کارشناس، طرفین چه مدت زمانی برای اظهار نظر کتبی خود دارند؟

الف) ده روز از تاریخ ابلاغ

ب) یک هفته از تاریخ ابلاغ

ج) دو هفته از تاریخ ابلاغ

د) سه روز از تاریخ ابلاغ

پاسخ صحیح: ب) یک هفته از تاریخ ابلاغ

۲- در چه صورتی کارشناس می‌تواند از پذیرش امر کارشناسی خودداری کند؟

الف) اگر دستمزد کارشناسی کافی نباشد

ب) اگر دارای عذری باشد که به تشخیص دادگاه موجه شناخته شود

ج) اگر زمان کافی برای انجام کارشناسی نداشته باشد

د) اگر موضوع کارشناسی مورد علاقه او نباشد

پاسخ صحیح: ب) اگر دارای عذری باشد که به تشخیص دادگاه موجه شناخته شود

۳-چه اتفاقی پس از انقضای مهلت اظهار نظر طرفین درباره نظر کارشناس رخ می‌دهد؟

الف) دادگاه بدون توجه به نظر کارشناس رای صادر می‌کند

ب) دادگاه پرونده را ملاحظه کرده و در صورت آماده بودن، مبادرت به انشای رای می‌کند

ج) نظر کارشناس به صورت عمومی منتشر می‌شود

د) کارشناسی دوباره انجام می‌شود

پاسخ صحیح: ب) دادگاه پرونده را ملاحظه کرده و در صورت آماده بودن، مبادرت به انشای رای می‌کند

ماده ۲۶۲ - کارشناس باید در مدت مقرر نظر خود را کتبا تقدیم دارد، مگر این که موضوع از اموری باشد که اظهار نظر در آن مدت میسر نباشد. در این صورت به تقاضای کارشناس دادگاه مهلت مناسب دیگری تعیین و به کارشناس و طرفین اعلام می‌کند. در هر حال اظهار نظر کارشناس باید صریح و موجه باشد.

هر گاه کارشناس ظرف مدت معین نظر خود را کتبا تقدیم دادگاه ننماید، کارشناس دیگری تعیین می‌شود چنانچه قبل از انتخاب یا اخطار به کارشناس دیگر نظر کارشناس به دادگاه واصل شود، دادگاه به آن ترتیب اثر می‌دهد و تخلف کارشناس را به مرجع صلاحیت دار اعلام می‌دارد.

۱-کارشناس در چه صورت می‌تواند درخواست مهلت جدید برای ارائه نظر خود نماید؟

الف) اگر موضوع کارشناسی از اموری باشد که نیاز به زمان بیشتری دارد

ب) اگر کارشناس قادر به ارائه نظر در مدت مقرر نباشد

ج) هرگاه نظر کارشناسی باید تغییر کند

د) اگر طرفین از نظر او ناراضی باشند

پاسخ صحیح: ب) اگر کارشناس قادر به ارائه نظر در مدت مقرر نباشد

۲- چه اقداماتی توسط دادگاه در صورت عدم ارائه نظر توسط کارشناس در مدت معین انجام می‌شود؟

الف) کارشناس مجدداً مامور می‌شود

ب) کارشناس جدیدی تعیین می‌شود

ج) پرونده به حالت تعلیق در می‌آید

د) هیچ اقدامی انجام نمی‌شود

پاسخ صحیح: ب) کارشناس جدیدی تعیین می‌شود

۳- چه شرایطی برای نظر کارشناس در ماده ۲۶۲ ذکر شده است؟

الف) نظر کارشناس باید غیررسمی باشد

ب) نظر کارشناس باید صریح و موجه باشد

ج) نظر کارشناس می‌تواند هرگونه اظهارنظری باشد

د) نظر کارشناس باید شامل جزئیات فنی باشد

پاسخ صحیح: ب) نظر کارشناس باید صریح و موجه باشد

ماده ۲۶۳ - در صورت لزوم تکمیل تحقیقات یا اخذ توضیح از کارشناس ، دادگاه موارد تکمیل و توضیح را در صورت مجلس منعکس و به کارشناس اعلام و کارشناس را برای ادای توضیح دعوت می نماید . در صورت عدم حضور ، کارشناس جلب خواهد شد.

هر گاه پس از اخذ توضیحات ، دادگاه کارشناسی را ناقص تشخیص دهد ، قرار تکمیل آن را صادر و به همان کارشناس یا کارشناس دیگر محول می نماید.

۱- در صورت لزوم، دادگاه چگونه از کارشناس درخواست توضیحات می‌کند؟

الف) با ارسال نامه رسمی

ب) با درج موارد تکمیل و توضیح در صورت مجلس و دعوت از کارشناس

ج) با تماس تلفنی

د) از طریق وکیل کارشناس

پاسخ صحیح: ب) با درج موارد تکمیل و توضیح در صورت مجلس و دعوت از کارشناس

۲- چه اقداماتی توسط دادگاه در صورت عدم حضور کارشناس برای ارائه توضیحات انجام می شود؟

الف) پرونده مختومه می شود

ب) کارشناس به حالت تعلیق درمی آید

ج) کارشناس جلب خواهد شد

د) پرونده به کارشناس دیگری ارجاع می شود

پاسخ صحیح: ج) کارشناس جلب خواهد شد

۳- چه زمانی دادگاه قرار تکمیل کارشناسی را صادر می کند؟

الف) وقتی که کارشناس اولیه به سوالات پاسخ ندهد

ب) وقتی که دادگاه کارشناس را غیررسمی تشخیص دهد

ج) وقتی که پس از اخذ توضیحات، کارشناس را ناقص تشخیص دهد

د) وقتی که کارشناس زمان کافی نداشته باشد

پاسخ صحیح: ج) وقتی که پس از اخذ توضیحات، کارشناس را ناقص تشخیص دهد

ماده ۲۶۴ - دادگاه حق الزحمه کارشناس را با رعایت کمیت و کیفیت و ارزش کار تعیین می کند. هر گاه بعد از اظهار نظر کارشناس معلوم گردد که حق الزحمه تعیین شده متناسب نبوده است، مقدار آن را بطور قطعی تعیین و دستور وصول آن را می دهد.

ماده ۲۶۵ - در صورتی که نظر کارشناس با اوضاع و احوال محقق و معلوم مورد کارشناسی مطابقت نداشته باشد، دادگاه به آن ترتیب اثر نخواهد داد.

۱- دادگاه حق الزحمه کارشناس را بر اساس چه معیارهایی تعیین می کند؟

الف) فقط بر اساس نظر قاضی

ب) بر اساس کمیت، کیفیت و ارزش کار

ج) بر اساس میزان تجربه کارشناس

د) بر اساس توافق طرفین دعوی

پاسخ صحیح: ب) بر اساس کمیت، کیفیت و ارزش کار

۲- چه اقدامی از سوی دادگاه زمانی که حق الزحمه کارشناس بعد از اظهار نظر نامتناسب تشخیص داده شود، انجام می‌گیرد؟

الف) کارشناس باید مبلغ بیشتری پرداخت کند

ب) دادگاه مقدار آن را به‌طور قطعی تعیین و دستور وصول می‌دهد

ج) کارشناس ملزم به ارائه خدمات رایگان در آینده است

د) هیچ اقدامی انجام نمی‌شود

پاسخ صحیح: ب) دادگاه مقدار آن را به‌طور قطعی تعیین و دستور وصول می‌دهد

۳- در چه شرایطی دادگاه به نظر کارشناس ترتیب اثر نمی‌دهد؟

الف) وقتی کارشناس در موعد مقرر نظر خود را ارائه نکند

ب) وقتی نظر کارشناس با اوضاع و احوال محقق و معلوم مورد کارشناسی مطابقت نداشته باشد

ج) وقتی کارشناس بدون مدرک رسمی فعالیت کند

د) وقتی کارشناس هزینه‌های خود را افزایش دهد

پاسخ صحیح: ب) وقتی نظر کارشناس با اوضاع و احوال محقق و معلوم مورد کارشناسی مطابقت نداشته باشد

ماده ۲۶۶ - اگر یکی از کارشناسان در موقع رسیدگی و مشاوره حاضر بوده ولی بدون عذر موجه از اظهار نظر یا حضور در جلسه یا امضا امتناع نماید ، نظر اکثریت کارشناسانی که از حیث تخصص با هم مساوی باشند ملاک عمل خواهد بود. عدم حضور کارشناس یا امتناعش از اظهار نظر یا امضای رای ، باید از طرف کارشناسان دیگر تصدیق و به امضا برسد.

ماده ۲۶۷ - هر گاه یکی از اصحاب دعوا از تخلف کارشناس متضرر شده باشد در صورتیکه تخلف کارشناس سبب اصلی در ایجاد خسارت به متضرر باشد می تواند از کارشناس مطالبه ضرر نماید . ضرر و زیان ناشی از عدم النفع قابل مطالبه نیست .

۱- در صورتی که یکی از کارشناسان بدون عذر موجه از اظهار نظر یا حضور در جلسه امتناع کند، چه اقدامی انجام می شود؟

الف) نظر کارشناس حاضر ملاک عمل خواهد بود

ب) نظر اکثریت کارشناسانی که از حیث تخصص با هم مساوی باشند ملاک عمل خواهد بود

ج) کارشناس مذکور به دادگاه معرفی می شود

د) نظر کارشناس غایب به طور خودکار باطل می شود

پاسخ صحیح: ب) نظر اکثریت کارشناسانی که از حیث تخصص با هم مساوی باشند ملاک عمل خواهد بود

۲- چه شرایطی برای تصدیق عدم حضور کارشناس یا امتناع او از اظهار نظر وجود دارد؟

الف) نیازی به تصدیق نیست

ب) باید توسط کارشناسان دیگر تصدیق و به امضا برسد

ج) فقط نیاز به گزارش شفاهی دارد

د) باید به صورت کتبی به دادگاه ارسال شود

پاسخ صحیح: ب) باید توسط کارشناسان دیگر تصدیق و به امضا برسد

۳- در چه صورتی یکی از اصحاب دعوا می تواند از کارشناس مطالبه ضرر کند؟

الف) اگر کارشناس در زمان مقرر حاضر نشود

ب) اگر تخلف کارشناس سبب اصلی در ایجاد خسارت به متضرر باشد

ج) اگر کارشناس به درستی از نظر خود دفاع نکند

د) اگر کارشناس هزینه های اضافی درخواست کند

پاسخ صحیح: ب) اگر تخلف کارشناس سبب اصلی در ایجاد خسارت به متضرر باشد

ماده ۲۶۸ - طرفین دعوا در هر مورد که قرار رجوع به کارشناس صادر می شود ، می توانند قبل از اقدام کارشناس یا کارشناسان منتخب ، کارشناس یا کارشناسان دیگری را با تراضی ، انتخاب و به دادگاه معرفی نمایند. در این صورت کارشناس مرضی الطرفین به جای کارشناس منتخب دادگاه برای اجرای قرار کارشناسی اقدام خواهد کرد. کارشناسی که به تراضی انتخاب میشود ممکن است غیر از کارشناس رسمی باشد .

ماده ۲۶۹ - اگر لازم باشد که تحقیقات کارشناسی در خارج از مقر دادگاه رسیدگی کننده اجرا شود و طرفین کارشناس را با تراضی تعیین نکرده باشند ، دادگاه می تواند انتخاب کارشناس را به طریق قرعه به دادگاهی که تحقیقات در مقر آن دادگاه اجرا می شود واگذار نماید.

۱-چه حقی برای طرفین دعوا در زمان صدور قرار رجوع به کارشناس وجود دارد؟

الف) تنها می‌توانند کارشناس منتخب دادگاه را قبول کنند

ب) می‌توانند کارشناس دیگری را با تراضی انتخاب و به دادگاه معرفی کنند

ج) فقط می‌توانند از کارشناس قبلی استفاده کنند

د) هیچ حقی برای انتخاب کارشناس ندارند

پاسخ صحیح: ب) می‌توانند کارشناس دیگری را با تراضی انتخاب و به دادگاه معرفی کنند

۲-چه شرایطی برای انتخاب کارشناس مرضی الطرفین وجود دارد؟

الف) کارشناس حتماً باید یک کارشناس رسمی باشد

ب) کارشناس مرضی الطرفین می‌تواند غیر از کارشناس رسمی باشد

ج) کارشناس باید حتماً از سوی دادگاه تایید شود

د) کارشناس می‌تواند فقط از طرف یکی از طرفین انتخاب شود

پاسخ صحیح: ب) کارشناس مرضی الطرفین می‌تواند غیر از کارشناس رسمی باشد

۳-در صورت عدم تعیین کارشناس با تراضی، دادگاه چه اقداماتی انجام می‌دهد؟

الف) کارشناس را به صورت تصادفی انتخاب می‌کند

ب) انتخاب کارشناس را به طریق قرعه به دادگاه دیگری که تحقیق در آنجا انجام می‌شود، واگذار می‌کند

ج) خود کارشناس را از بین کارشناسان رسمی انتخاب می‌کند

د) هیچ اقدامی انجام نمی‌دهد

پاسخ صحیح: ب) انتخاب کارشناس را به طریق قرعه به دادگاه دیگری که تحقیق در آنجا انجام می‌شود، واگذار می‌کند

مواد مهم قانون آئین دادرسی کیفری مرتبط با آزمون کارشناسان رسمی دادگستری

ماده ۱۵۵- هرگاه بازپرس رأساً یا به تقاضای یکی از طرفین انجام کارشناسی را ضروری بداند، قرار ارجاع امر به کارشناسی را صادر می‌کند. بازپرس باید موضوعی را که جلب نظر کارشناس نسبت به آن لازم است به‌طور دقیق تعیین کند.

ماده ۱۵۶- بازپرس، کارشناس را به قید قرعه از بین کارشناسان رسمی دادگستری دارای صلاحیت در رشته مربوط انتخاب می‌کند. در صورت تعدد کارشناسان، عده منتخبان باید فرد باشد تا به هنگام اختلاف نظر، نظر اکثریت ملاک عمل قرار گیرد.

تبصره ۱- اعتبار نظر اکثریت در صورتی است که کارشناسان از نظر تخصص با هم مساوی باشند.

تبصره ۲- اگر حوزه ای فاقد کارشناس رسمی دادگستری است یا به تعداد کافی کارشناس رسمی دادگستری ندارد و یا در دسترس نیست، بازپرس می‌تواند از میان کارشناسان رسمی آن رشته در حوزه قضایی مجاور یا اهل خبره انتخاب کند.

۱- در چه شرایطی بازپرس می‌تواند قرار ارجاع امر به کارشناسی صادر کند؟

الف) تنها به درخواست یکی از طرفین

ب) هرگاه بازپرس انجام کارشناسی را ضروری بداند

ج) فقط در صورتی که طرفین دعوا به توافق برسند

د) فقط در موارد خاصی که قانون تعیین کرده است

پاسخ صحیح: ب) هرگاه بازپرس انجام کارشناسی را ضروری بداند

۲- چگونه کارشناس از میان کارشناسان رسمی دادگستری انتخاب می‌شود؟

الف) به صورت دلخواه از بین کارشناسان

ب) به قید قرعه از میان کارشناسان رسمی دادگستری دارای صلاحیت

ج) به انتخاب بازپرس از میان کارشناسانی که درخواست می‌دهند

د) به توافق طرفین دعوا

پاسخ صحیح: ب) به قید قرعه از میان کارشناسان رسمی دادگستری دارای صلاحیت

۳- چه شرایطی برای اعتبار نظر اکثریت کارشناسان وجود دارد؟

الف) تنها در صورتی که نظر یک کارشناس تاثیرگذار باشد

ب) وقتی که کارشناس‌ها از نظر تخصص با هم برابر باشند

ج) در هر شرایطی، حتی اگر کارشناس‌ها تخصص‌های متفاوتی داشته باشند

د) وقتی که تعداد کارشناس‌ها فرد باشد

پاسخ صحیح: ب) وقتی که کارشناس‌ها از نظر تخصص با هم برابر باشند

ماده ۱۵۷- بازپرس دستمزد کارشناس را با رعایت کمیت، کیفیت و ارزش کار، پیش از ارجاع امر، تعیین می‌کند. هرگاه پس از اظهار نظر کارشناس معلوم شود که دستمزد تعیین شده متناسب نبوده است، بازپرس میزان آن را به طور قطعی تعیین و دستور وصول آن را می‌دهد. در هر حال دستمزد مزبور نباید از تعرفه تجاوز نماید.

ماده ۱۵۸- کارشناس منتخب از سوی بازپرس مکلف به انجام موضوع کارشناسی است، مگر آنکه به تشخیص بازپرس عذر موجه داشته باشد یا موضوع از موارد رد کارشناس محسوب شود که در این صورت، کارشناس باید پیش از اقدام به کارشناسی، مراتب را به طور کتبی به بازپرس اعلام دارد.

تبصره - جهات رد کارشناس همان جهات رد دادرس است.

ماده ۱۵۹- بازپرس هنگام ارجاع موضوع به کارشناس، مهلت معین را برای اعلام نظر وی مشخص می‌کند. در مواردی که اظهار نظر مستلزم زمان بیشتر باشد، کارشناس باید ضمن تهیه و ارسال گزارشی از اقدامات انجام شده، با ذکر دلیل، تقاضای تمدید مهلت کند که در این صورت، بازپرس می‌تواند برای

یک بار مهلت را تمدید کند. تمدید مهلت به کارشناس و طرفین ابلاغ می گردد. هرگاه کارشناس ظرف مدت معین نظر خود را به طور کتبی تقدیم بازپرس ننماید، کارشناس دیگری تعیین می شود. چنانچه قبل از انتخاب یا اخطار به کارشناس دیگر نظر کارشناس به بازپرس واصل شود، به آن ترتیب اثر می دهد. در هر حال بازپرس تخلف کارشناس را به مرجع صلاحیتدار اعلام می کند.

ماده ۱۶۰- بازپرس پرسش های لازم را از کارشناس به صورت کتبی یا شفاهی به عمل می آورد و نتیجه را در صورت مجلس قید می کند. در صورتی که بعضی موارد از نظر بازپرس در کشف حقیقت اهمیت داشته باشد، کارشناس مکلف است به درخواست بازپرس در مورد آنها اظهار نظر کند

ماده ۱۶۱- جز در موارد فوری، پس از پرداخت دستمزد، به کارشناس اخطار می شود که ظرف مهلت تعیین شده در قرار کارشناسی، نظر خود را تقدیم کند. مراتب وصول نظر کارشناس به طرفین ابلاغ می شود. طرفین می توانند ظرف یک هفته از تاریخ ابلاغ، جهت ملاحظه نظر کارشناس به دفتر بازپرسی مراجعه و نظر خود را به طور کتبی اعلام کنند.

ماده ۱۶۲- شهود تحقیق و سایر اشخاصی که هنگام اجرای قرار کارشناسی حق حضور دارند، می توانند مخالفت خود با نظریه کارشناس را با ذکر دلیل اعلام کنند. این امر در صورت مجلس قید می شود.

ماده ۱۶۳- در صورت نقص نظریه کارشناسی یا ضرورت اخذ توضیح از کارشناس، بازپرس موارد لازم را در صورت مجلس درج و به کارشناس اعلام می کند و او را برای ادای توضیح دعوت می نماید. در صورتی که کارشناس بدون عذر موجه در بازپرسی حاضر نشود، جلب می شود.

تبصره - هرگاه پس از اخذ توضیحات، بازپرس نظریه کارشناسی را ناقص تشخیص دهد، قرار تکمیل آن را صادر و اجرای قرار را به همان کارشناس یا کارشناس دیگر محول می کند.

ماده ۱۶۴- اگر یکی از کارشناسان در موقع رسیدگی و مشاوره حاضر باشد، اما بدون عذر موجه از اظهار نظر یا حضور در جلسه یا امضای نظریه کارشناسی امتناع کند، نظر اکثریت ملاک عمل است. عدم حضور کارشناس یا امتناع وی از اظهار نظر یا امضاء باید از طرف کارشناسان دیگر صورت مجلس شود.

ماده ۱۶۵- هرگاه نظریه کارشناس به نظر بازپرس، محل تردید باشد یا در صورت تعدد کارشناسان، بین نظر آنان اختلاف باشد، بازپرس می‌تواند تا دو بار دیگر از سایر کارشناسان دعوت به عمل آورد، یا نظریه کارشناس یا کارشناسان مذکور را نزد متخصص علم یا فن مربوط ارسال و نظر او را استعلام کند.

ماده ۱۶۶- در صورتی که نظر کارشناس با اوضاع و احوال محقق و معلوم مورد کارشناسی مطابقت نداشته باشد، بازپرس نظر کارشناس را به نحو مستدل رد می‌کند و موضوع را به کارشناس دیگر ارجاع می‌دهد.

ماده ۱۶۷- هرگاه یکی از طرفین دعوی از تخلف کارشناس متضرر گردد، می‌تواند مطابق قوانین و مقررات مربوط از کارشناس مطالبه جبران خسارت کند.

۱- در چه شرایطی بازپرس می‌تواند دوباره از کارشناسان دعوت کند یا نظر کارشناسان را استعلام کند؟

الف) زمانی که نظر کارشناس ناپسند باشد

ب) اگر نظریه کارشناس محل تردید باشد یا در صورت اختلاف بین نظرات کارشناسان

ج) تنها زمانی که کارشناس غیبت داشته باشد

د) در هر موردی که طرفین درخواست کنند

پاسخ صحیح: ب) اگر نظریه کارشناس محل تردید باشد یا در صورت اختلاف بین نظرات کارشناسان

۲- چه اقداماتی بازپرس می‌تواند در صورت عدم مطابقت نظر کارشناس با اوضاع و احوال انجام دهد؟

الف) نظر کارشناس را به‌طور خودکار رد می‌کند

ب) نظر کارشناس را به نحوی مستدل رد کرده و موضوع را به کارشناس دیگر ارجاع می‌دهد

ج) نظر کارشناس را به دادگاه گزارش می‌دهد

د) هیچ اقدامی انجام نمی‌دهد

پاسخ صحیح: ب) نظر کارشناس را به نحوی مستدل رد کرده و موضوع را به کارشناس دیگر ارجاع می‌دهد

۳- چه حقوقی برای طرفین دعوا در صورت تخلف کارشناس وجود دارد؟

الف) می‌توانند به قاضی شکایت کنند

ب) می‌توانند از کارشناس مطالبه جبران خسارت کنند

ج) می‌توانند به کارشناسان دیگر مراجعه کنند

د) هیچ حقی برای مطالبه جبران خسارت ندارند

پاسخ صحیح: ب) می‌توانند از کارشناس مطالبه جبران خسارت کنند